

**Nejlepší je KATEŘINA
v Krušných horách
Mošty z Čidliny
Velikonoční recepty**

● Ročník 26 ● březen – duben
vychází elektronicky zdarma

Na ekostátku Kozí dvorek v Olešence ošetřuje kůzlátka praktička

FOTO – fcb Kozí dvorek

● **biopotraviny** ● **ekozemědělství** ● **biodiverzita** ● **ekologie**

Dudci chocholati se vztyčenými chocholky. Foto – Dušan Boucný
Východočeská pobočka České společnosti ornitologické (ČSO) vyhlásuje dudka chocholátého „pobočkovým ptákem roku“ a chce do kampaně zapojit širokou veřejnost. Svá pozorování můžete vložit do databáze Birds.cz.

Obsah Bio 2/2022

ZPRAVODAJSTVÍ

Limity na eurodotace, Krize v chovu prasat, Platba na TTP, Pro chovatele a pěstitele, Rozpočet pro zemědělství 2

BIOPOTRAVINY

Bartákův hrnec pro ekofarmu
Kateřina 3
Evropské ocenění biopotravin 3
Biomošty z Cidlina 4–5
Sociální podnik Jasan 5
Trochu jiná zelinářka 6
Veletrh Biofach 2022 6

BIOSPOTŘEBITEL

Ovoce, zelenina a mléko do škol 7
Skutečně zdravá škola 7
Ekozahrada v dubnu 8
Trh s biopotravinami 9

VELIKONOČNÍ RECEPTY

Jehněčí – tradiční velikonoční maso, vajíčkové recepty I–IV

EKOZEMĚDĚLSTVÍ

Genová banka v ohrožení 10
Snižte dávky dusíku na slámu 11
Valná hromada RC PRO-BIO 12
Ing. Roman Pavla 12
Změny v zákonech pro EZ 13–14

www.bio-mesicnik.cz

ZPRAVODAJ biodiverzity č. 2/2022

Květ narcisu 1
O hřížení rybižů 2–5
Staré odrůdy na Mělnicku,
Orlickoústecku a v Posázaví –
zkušenosti pěstitelů 6–10
Sborník Zpravodajů 2021
vyšel tiskem 10
Ufúlance a Brestinská
jarina 11–12
Voda v rostlinách
a na rostlinách 13–16

Europoslanci volají po lepším systému vyplácení dotací, chtějí zavést limity

Evropská unie by měla efektivněji a důsledněji odhalovat střety zájmů a finanční podvody, které vedou ke zneužívání unijních fondů. Shodli se na tom dnes členové výboru pro rozpočtovou kontrolu Evropského parlamentu (CONT).

Europoslanci schválili zprávu kritizující rozmach oligarchických struktur, jež podle nich v některých unijních zemích získávají část dotací. Usnesení konstatuje, že problémy s rozdělováním zemědělských dotací byly v minulých letech zjištěny například v České republice, a vyzývá Evropskou komisi, aby zavedla roční limit částek pro jednoho příjemce. Usnesení vychází z dřívějších analýz a zpráv, podle nichž v některých státech výrazná část peněz končí u malého počtu velkých příjemců. Poslanci požadují také zavedení maximálních ročních limitů na zemědělské dotace, které by mohl získat jediný příjemce. U přímých plateb to má podle nich být půl milionu eur (12,2 milionu korun), u dotací z fondu rozvoje venkova pak dvojnásobek.

PRO-BIO.cz

Ekochov biočuníků v Sasově u Jihlavy Josefa Sklenáře.

Krize v chovu prasat v ČR i přetlak polských jablek

V rámci debaty o situaci na komoditních trzích ministr Nekula znovu upozornil při jednání Rady EU v Bruselu na kritickou situaci v sektoru prasat v České republice. „Situace v chovech prasat se u nás nezlepšila, spíše naopak. Chovatelé produkují značně pod výrobními náklady a cenová situace je pro ně opravdu neúnosná. Opakovaně proto žádám o zavedení mimořádné finanční podpory na evropské úrovni do nejpostiženějších regionů, která je nezbytná pro udržení tohoto sektoru,“ uvedl ministr zemědělství Nekula. Evropská komise v této souvislosti uvedla možnost využít finanční prostředky z Programu rozvoje venkova, státní podpory nebo de minimis. Ministr Nekula dále upozornil na přetlak polských jablek na evropském trhu způsobený embargem na dovoz do Běloruska. To dopadá i na české pěstitele, kteří zaznamenávají menší odbyt, a nepříznivě ovlivňuje ceny nejen na českém trhu, ale i společném evropském trhu. Chovatelé podle Agrární komory prodávají 800 až 1000 Kč na každém praseti. Českým zemědělcům pomůže, pokud spotřebitelé budou nakupovat české maso. Na portálu <https://nasizemedelci.cz/> je možné vyhledat nejbližšího zemědělce, od kterého si lidé mohou nakoupit maso přímo ze dvora. Webová stránka zaručuje český původ masa, jeho kvalitu i bezpečnost. Jde také o výhodné ceny bez marže obchodníků.

Platba na trvalé travní porosty

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) začíná vydávat rozhodnutí k dotačnímu titulu Ošetřování trvalých travních porostů. Mezi 12 238 zemědělci, kteří o tuto neprojektovou podporu z Programu rozvoje venkova (PRV) zažádali prostřednictvím Jednotné žádosti 2021, bude rozděleno 2,82 miliardy korun. Jedná se o podporu ze skupiny Agroenvironmentálně-klimatických opatření (AEKO) a navazujících závazků (NAEKO). „Jejich cílem je motivovat zemědělce k ochraně a zlepšení životního prostředí při hospodaření na zemědělské půdě,“ říká Jan Borský, vedoucí Oddělení metodiky environmentálních podpor. „Základní titul je určený na údržbu travních porostů ve volné krajině. Tituly nadstavbové se pak zaměřují na údržbu cenných stanovišť na travních porostech ve zvláště chráněných územích a také v oblastech chráněné soustavy Natura 2000,“ dodává Jan Borský. Opatření je realizováno ve formě závazku na pětileté období, dotace je vyplácena na hektar půdního bloku s kulturou trvalý travní porost a je podmíněna dodržením minimální a maximální úrovně chovu hospodářských zvířat, denně v období od 1. června do 30. září v každém roce trvání závazku.

Pro chovatele koz, bahnic, skotu a prasat a pěstitele brambor pro výrobu škrobu

Státní zemědělský intervenční fond (SZIF) vydává rozhodnutí k dalším dobrovolným podporám vázaným na produkci (VCS). Mezi 2 444 zájemců, kteří vloni požádali o podporu na chov koz nebo bahnic, Fond rozdělí přes 73 milionů korun. K dotaci na produkci brambor pro výrobu škrobu se v uplynulém roce sešlo 277 žádostí. Pěstitelé získají téměř 79 milionů korun. Sazba pro chov bahnic a koz byla stanovena na 4 204,17 na velkou dobytčí jednotku (VDJ). V případě brambor pro výrobu škrobu činí 14 198,88 na ha. – Mezi 913 chovatelů hospodářských zvířat Fond rozdělí více než 800 milionů korun na zlepšení životních podmínek dojeného skotu a prasat. Cílem opatření jsou dobré životní podmínky zvířat podle jejich přirozených potřeb.

Rozpočet pro zemědělství

Ministerstvo zemědělství (MZe) bude mít letos k dispozici 58,6 miliardy korun na podporu zemědělského resortu. Uspoří 3,5 miliardy korun. Škrty ale neovlivní celkovou činnost resortu MZe a nedotknou se zemědělských národních dotací – v plné výši 5 miliard korun. Rozpočet schválila vláda. Ministerstvo zemědělství uspoří přibližně 3,5 miliardy oproti již loni schválenému rozpočtu na rok 2022 ve výši 62,1 miliardy korun. Podle nového návrhu dosáhne letošní zemědělský rozpočet částky 58,6 miliardy korun. Peníze na vodní a lesní hospodářství jsou nezbytné s ohledem na klimatickou změnu a zlepšení stavu krajiny a přírody. Výzkumná činnost je důležitá pro rozvoj a modernizaci resortu. Škrty neovlivní jeho celkovou činnost. MZe sníží prostředky na spolufinancování Programu rozvoje venkova (o 1,6 miliardy korun), což však neomezí celkovou podporu, protože k této položce má resort dostatečný zdroj z roku 2021.

**Zdroj
tiskové zprávy MZe a SZIF**

Bartákův hrnec pro ekofarmu KATEŘINA

Bartákův hrnec poputuje z Komni na Horu Svaté Kateřiny a potřít se tak vydá k nejlepším ekologickým zemědělcům do Krušnohoří. Ocenění NEJLEPŠÍ EKOFARMA ROKU je udělováno nejlepšímu zemědělskému statku hospodářícímu v ekologickém režimu Svazem PRO-BIO a Nadačním fondem Bartákův hrnec od roku 2019. Ocenění vzniklo spojením akce Bartákův hrnec a Nejlepší sedlák roku.

Ve spolupráci s PRO-BIO Svazem EZ vybrala správní rada NFBH dalšího držitele putovního Bartákova hrnce ekofarmu Kateřina v Krušných horách.

Majitelé ekofarmy **Adolf a Kateřina Loosových** se zaměřuje hlavně na pastevní chov masného dobytka. Předávání cen, a také setkání mnoha přátel, se uskuteční v sobotu **21. května, na hospodářství oceněných ekozemědělců v městečku Hora Svaté Kateřiny** na česko-německém pomezí (okres Most).

Mladé kusy skotu limousine.

FOTO – <https://www.regionalni-znacky.cz/krusnohori/>

Farma Kateřina se nachází v Krušných horách na pozemcích v nadmořské výšce od 730-910 m n. m. (<http://www.farmakaterina.cz>). Rodinný statek zahájil činnost v roce 1995 na tři čtvrtě hektaru a s jednou kravkou. Tři roky poté měli 28 ha a deset

kravek na vazném ustájení. Postupně se stav pozemků zvyšoval tak, že hospodáři na rozloze kolem 300 ha trvalých travních porostů. Stádo je přes zimu v zimovištích na volném ustájení.

Rodinná farma je zaměřena na chov krav bez tržní produkce mléka plemene Limousine a jejich kříženek a plemene Salers. V současné době má stádo do 150 kusů. Hlavním produktem jsou především plemenná zvířata.

Pro Bio uvedli manželé Loosovi: „Býčky odchováváme teď už hlavně na farmě, a pak jdou stejně jako jalovičky do jiných chovů. Naše zvířata se najdou jak u nás v republice, tak i v zahraničí (Německo, Slovensko, Polsko). Chovatelé, kteří si od nás zvířata kupují, se většinou vrací. Jsou spokojeni jak s produkcí masa, tak s povahou zvířat. U nás jsou s námi v každodenním kontaktu, proto je s nimi snadnější manipulace. Vyvracíme tak mýty o povaze „limuzínů“. Máme uzavře-

ný obrat stáda. Jen kvůli rozšíření genetické základny se občas nakupují jalovice. Reprodukce je zajišťována inseminací a nákupem plemenných býků, z tuzemska a hlavně ze zahraničí. Náš chov prezentujeme pravidelně na výstavách v Brně

Nadační fond BH uděluje na rok 2022

Bartákův hrnec 30. ročník

farmě Kateřina, rodinný statek manželů Loosových v městečku Hora Svaté Kateřiny v Krušných horách (okres Most)

Slavnostní předání Hrnce i titulu Nejlepší ekofarma 21. května 2022

a Českých Budějovicích. Účastnili jsme se i v Paříži na největší evropské výstavě SIMAGENA, v zemi původu plemene Limousine, kde jsme dosáhli historického úspěchu. Dále na výstavě v Německu. Nacházíme se před kolaudací bourárny a prodej masa ze dvora tak bude naší další činností.“

Na farmě jsou dále koně na dožití – klišna Tarpana a hucul. Dále rozvíjejí chov králíků plemene Německý strakáč, Hyla a Francouzský beran.

(mv)

Za chov skotu byla ekofarmě Kateřina udělena regionální značka: KRUŠNOHOŘÍ – regionální produkt za Chov plemene Limousine „Ze Svaté Kateřiny“

Evropské ocenění biopotravin k Evropskému dni ekologického zemědělství

První ročník této události spouští Evropská komise, Evropský ekonomický a sociální výbor, Evropský výbor regionů společně s nevládními organizacemi COPA-COGECA a IFOAM Organics Europe. Cílem je propagace a zesílení povědomí o ekologické produkci a zvýšení poptávky po bioproduktech v rámci plnění Akčního plánu pro rozvoj ekologické produkce v EU https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/future-organics_cs#actionplan

Bude rozděleno osm ocenění v sedmi kategoriích: * **nejlepší ekologická farma** a **farmář** * **nejlepší ekologický**

region * město * biodistrict * malý/střední ekopodnik * obchodník s bioprodukty a * biorestaurace. Přihlašování je možné od 25. března do 8. června 2022.

Detailní informace – podrobné podmínky pro přihlašování, specifikace a předpoklady jednotlivých kategorií – jsou k dispozici na webu EK.

Vítěze vybere porota složená ze zástupců EU institucí a organizujících NNO. Slavnostní vyhlášení cen bude uspořádáno 23. září 2022.

https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/farming/organic-farming/organic-action-plan/eu-organic-awards_en

Biomošty, sušené ovoce a biozelenina z CIDLINY

I když se hospodářství na okraji Českého ráje, pod horou Tábor, jmenuje „jen“ Statek Cidlina, fakticky se stal ekologickým hospodářstvím od roku 2020. Disponuje 3,5 hektary, z toho 1,61 ha sadu (část ještě v přechodném období), 1,4 hektaru orné půdy a půl hektaru travních porostů. Vlastníci statku Markéta a Vojtěch Drahoňovští nebyli ve svých původních profesích zemědělci ani sadaři a začali hospodařit asi před pěti lety na zděděné půdě. Zaměřili se na sadazení a pěstování zeleniny. Malé hospodářství zdařile nastartovalo své ekohospodaření a dokonce i zpracování vlastní bioprodukce – v době s proticovidovými opatřeními.

Na webu statekcidlina.cz jsme tak trochu předem prozkoumali, v čem mladí ekozemědělci podnikají. Na podrobnosti jsme se zeptali:

Co vás přivedlo k tomu, že jste se spolu s manželkou odpoutali od původních profesí – porodní asistentky, houslisty a pak územního plánování či podpory kulturních aktivit – a začali hospodařit?

Oba máme blízký vztah k přírodě, i tím, že žijeme v sepjetí s ní na vesnici kousek od Jičína. Pro mne, po vícero pracovních zkušenostech, přišlo volání po hospodaření, před cca sedmi lety, kdy jsem postavil na „rodné hroudě“ dům. Předci

gie do moštárny. Využít do počátku sice již používaný, ale stále funkční lis na ovoce a jeho příslušenství, vlastně umožnil její zprovoznění. Pro mnohé práce, ať kolem provozu moštárny, tak pro obdělávání pole, spolupracujeme s místními hospodáři, kteří mají potřebnou mechanizaci.

Co vás vedlo k tomu, že hospodaříte ekologicky?

Hospodaříme tak, abychom výpěstky a naše výrobky rádi sami konzumovali, a rádi je nabízeli i dalším lidem. Základem je, že jsou zdravé, prospěšné a s minimální zátěží pro naše tělo i pro Zemi. Ekologické hospodaření je pro nás přirozené.

Podle webových stránek víme, že se staráte o sad, moštujete jablka, sušíte bylinky i ovoce a chováte včely, provozujete internetový obchod... Dá se to vše stihnout? Máte činnosti mezi sebe a manželku nějak rozdělené?

Děkujeme, že vnímáte objem činností... Postupně, i se zvyšujícím se objemem ruční práce, se učíme organizovat a rozdělovat, co kdo má na starost. Primární pracovní nápor je v sezóně zpracování ovoce od září do prosince, kdy nám pomáhají brigádníci. S pěstováním zeleniny a bylin jsme zjistili, že je to obdobné od března do října, navíc, když sezóny se překrývají. Proto jsme vděční za brigádníky a spolupracovníky během celého roku. Odpočinku je zasvěcen leden a únor.

Provozujete moštárnu a ta slouží jen vám nebo i veřejnosti?

Moštárna slouží i jako veřejná, a je k dispozici pěstitelům ovoce ze širokého okolí. Již druhou sezónu je o moštování vlastních jablek, případně hrušek, velký zájem. Zákazníci si část moštu odebírají v čerstvém stavu, většina však využívá možnosti konzervování moštu pasterizací (cca 78°C) a plnění do objemových obalů bag-in-box (3, 5, 10 l), které uchovávají mošt minimálně do další sezóny. Plníme i do

mých rodičů, podobně jako mnohých vrstevníků, hospodařili, a i mí rodiče pěstovali zeleninu, tak se ta linie obdělávání země line.

Manželka Markéta má ve svém rodě také zahradníky, a dnes kloubí svou profesi porodní komunitní asistentky s hospodařením na Statku, a to především s chodem sušárny a zahrady.

Měli jste něco do vínku, když jste začali? Co jste museli dodat a zařídit třeba jinak?

Přiznáváme, že měli. Začít hospodařit jsme mohli díky zděděné zemědělské půdě po mých předcích. To nám přineslo zemi k obhospodařování a finance k prvotním investicím – moštárna a sušárna ovoce. Dále jsme využili i podporu místní akční skupiny na pořízení části technolo-

skleněných lahví o různém objemu. Stejně tak, do zmíněných obalů vyrábíme vlastní mošty.

Kolik včelstev se vám daří obstarat? Byly s nimi nějaké problémy?

Ohledně včel jsme původně začali včelařit s kamarádem René z pohnutky té, že včel ubývá, a je potřeba je pomoci udržet. Klasicky tak, jak nás kamarádův předek včelaření učil. Postupně jsem zjistil, i díky včelařským seminářům, že je v naší zemi převčeleno, ač obecně se udržuje povědomí o opaku. Včelstev jsme postupně z darovaných čtyřech obstarávali až sedmery. Po úhynu pěti ze sedmi včelstev v roce 2020 a po náhledu, že včelstvo potřebuje určitý prostor v km² pro svou obživu a pestrou stravu pro zdravé přežití, poskytujeme příbytek dvěma včelstvům, která jsme přestali tzv. obstarávat a naše zásahy jsme minimalizovali. Med, pokud zbude, bereme až po Velikonocích, podobně jako naši předci před cca 100 lety. Je to v čas, kdy již včely mají novou obživu z jarních květů a zbylý med z předcházející sezóny je k dispozici člověku.

Pěstujete i biozeleninu, asi k dodávkám do bedýnek. Předpokládáte dostatek odběratelů?

Biozeleninu pěstujeme letos druhým rokem a bude to převážně do bedýnek. Ve spolupráci s dalšími biozemědělci, hospodáři v okolí, skládáme obsah bio-bedýnek/tašek pro odběratele, jak v blízkém okolí, tak pro dodávky do větších měst. S odběrateli na Jičínsku vytváříme první vztahy.

Sociální podnik Jasan

Sociální podnik Jasan sází extenzivní meze, biokoridory a agrolesnické ekosystémy složené z nejedlých i jedlých stromů, keřů a bylin, přičemž jsou upřednostňovány původní staré odrůdy typické pro tento region. Zelenina a ovoce pěstované sociálním podnikem podléhají zásadám ekologického zemědělství stejně jako chov zemědělských zvířat.

Na facebooku Spjasan píše Renča: *Dnes jsem poslem dobrých zpráv pro všechny pojídače bio zeleniny z Brna a okolí... Konečně se i náš statný strom Jasan rozhoupal k činu a přichází v letošní sezóně s nabídkou vlastních KPZ bedýnek! Hurá! Pro toho, kdo ještě nezná zkratku KPZ jinak, než jako krabičku poslední záchrany, lze obohatit touto novou vědomostí na webu kpzinfo.cz Ve zkratce se jedná o vztah mezi farmářem a pojídačem zeleniny, neboli odběratelem*

Foto z facebooku Spjasan.

Jaké záměry máte do budoucna?

Každou sezónou vidíme, co by se dalo zjednodušit, případně, kde by bylo vhodno ubrat ruční práce při namáhavé nebo opakující se činnosti. Znamená to jak pořízení nových, či výměna původních částí technologie na zpracování ovoce, nebo pořízení mechanizace pro obdělávání země.

Záměrem je rozšíření pěstování ovoce (jablek, hrušek, švestek a bobulového ovoce) do míry, která poskytne minimálně 2/3 potřebného ovoce pro zpracování v sezóně. Dále rozvíjet pěstování bylin a zeleniny. Vlastní školka ovocných stromů s odrůdami vhodných pro zpracování je naší vizí, podobně jako zajištění vlastního zdroje energie (elektriny a tepla) potřebné pro zpracování ovoce a zeleniny. Záměrem je statek s pestrou základnou pěstovaného ovoce, bylin a zeleniny, možná chov drobného zvířectva, a zpracování sortimentu ovoce a zeleniny. Tak, aby poskytoval kvalitní potraviny a pochutiny pro lidi v okolí a kvalitní obživu pro nás a naše spolupracovníky. Prodejna na našem „dvoře“ s výrobky i okolních hospodářů bude otevřena v letošním roce.

Redakce Bio děkuje za odpovědi.

FOTO – archiv Statku Cidlina

na základě předplacených pravidelných odběrů čerstvé sezónní biozeleniny v našem případě i s trochou bioovoce.

Pojídač zaplatí na začátku sezóny tzv. podíl farmářova výpěstku, který bude pravidelně jednou za týden nebo dva odbírat, a farmář si bude celou sezónu pojídače hýčkat pestrou skladbou bedýnky a pozvánkami na farmu pro osobní setkání. Tím dojde pro obě strany k ideálnímu spojení a krajina ekologicky obhospodařovaná zajásá spolu s námi.

Takže kdo chce nejen zdravě jíst, ale také podpořit ekologii, lokálnost, osoby znevýhodněné na trhu práce, které u nás pracují, a vůbec dobrou věc zároveň se svým mlsným pupkem, může objednávat svůj historicky první podíl u Jasanu právě zde na našem e-shopu:

shop.spjasan.cz/zeleninove-bedynky

Děkujeme a těšíme se na další nový začátek. (r)

TROCHU JINÁ ZELINÁŘKA:

Zeleninu zahřívá ve hnojové posteli a krtek jí nevadí

„V řádcích rodinné farmy Částkov se to zelená... Farmářka Simona Hrochová koupila před osmi lety dům s pozemkem v Částkově na Chrudimsku, který postupně mění na přírodní zahradu. Pěstuje hlavně chemicky neošetřenou zeleninu, včetně rajčat a okurek hadovek,“ informuje v Českém rozhlasu Pardubice o ekologicky vedeném zelinářství, který natočila Jitka Slezáková. Rozhovor a zkušenosti i přístup ekozelinářky (bez certifikátu) k pěstování si můžete poslechnout na stránce pořadu v archivu pod rubrikou Radioporadna.

Zelinářka postupuje cestou ekologie, ale trvalo to šest let, než se před dvěma lety zeleninou začala i žít. Pěstuje nejen zeleninu, ale mají také sad, nevyužívá chemické postřiky, ale mikroorganismy a bylinné zákvasy. Správným ošetřováním a ochranou půdy proti výparu nemá problém s nedostatkem vody. Fóliovníky nemusí vytápět díky vysoké vrstvě kompostu. Zkouší mnohé přístupy ze zahraničních inspirací. Využívá také Výsevny dny podle Marie Thunové. Založila skupinu KPZ – komunitou podporovaného zemědělství. Více v pořadu i na facebooku.

<https://www.mujirozhlas.cz/radioporadna/trochu-jina-farmarka-zeleninu-zahriava-ve-hnojove-posteli-krtek-ji-nevadi?>

Facebooková adresa je:

<https://www.facebook.com/andelska.zahradka>

FOTO – Rodinná farma Částkov

Na Kozím dvorku měli dvě šikovné praktikantky z Polska, Aňu a Karolinu. „Velmi jim děkujeme za pomoc a společně strávený čas. Budou nám chybět nejen ve stodole. Věříme, že si k nám zase někdy najdou cestu.“ Píše se na facebooku ekohospodářství v Olešence u Přibyslavi. Druhý snímek je na titulní straně.

FOTO – Kozí dvorek

Velké plochy kvetoucích bledulí a dalších jarních cibulovin jsou každoročně vidět v chráněném Parku Orlice v Kostelci n. O. (red)

Veletrh BIOFACH 2022 (26. – 29. červenec 2022)

Aktuální informace k mezinárodnímu veletrhu biopotravin BIOFACH, který se v letošním roce uskuteční v letním termínu, od 26. do 29. července 2022 na norimberském výstavišti se souběžně probíhající mezinárodním veletrhem přírodní kosmetiky VIVANESS.

Ohlasy v branži jsou velmi pozitivní, aktuálně je k účasti na veletrhu nahlášeno již na 1800 vystavovatelů a očekává se celková účast více než 2500 mezinárodních firem, z toho 200 na veletrhu VIVANESS. Letní veletrh BIOFACH je velká příležitost, jak mít během čtyř veletržních dní, opět v uvolněné atmosféře možnost setkávání, navazování nových kontaktů a výměny cenných informací. Firmy mají stále ještě možnost se přihlásit k účasti a představit české bionovinky mezinárodní branži. Přihlášku je možné vyplnit přímo online (doporučený termín pro přihlášení k účasti je do **14. 4. 2022**).

<https://www.biofach.de/en/exhibitors/participation/application>

V roce 2022 je účast firem na veletrhu BIOFACH podpořena ze strany Ministerstva zemědělství ČR. Informace k do-

New Date:
26 - 29 July 2022

tačnímu programu „9H – Podpora účasti na mezinárodních veletrzích a výstavách v zahraničí“ naleznete zde:

<http://eagri.cz/public/web/mze/ministerstvo-zemedelstvi/proexportni-okenko/mezinarodni-veletrhy-a-vystavy/x9-h-podpora-ucasti-na-mezinarodnich/>

Kontaktní osobou pro administraci žádostí dotačního programu 9. H. je Ing. Barbora Legezová (barbora.legezova@szif.cz)

Pro více informací k veletrhu kontaktujte PROveletrhy s.r.o. – oficiální zastoupení norimberské veletržní společnosti v ČR (Tel.: 775 663 700, 776 663 548, info@proveletrhy.cz, www.proveletrhy.cz)

OVOCE, ZELENINA a MLÉKO do škol

Do projektu Ovoce, zelenina a mléko do škol se zapojuje každý rok o desítky základek více

Ve školním roce 2021/2022 v rámci projektu Ovoce a zelenina a mléko do škol dodává mléko 12 schválených žadatelů s ročním limitem 322 korun na žáka. Ovoce a zeleninu dodává 16 společností s limitem 282 korun. Státní zemědělský intervenční fond (SZIF), který projekt administruje, ukončil k 31. prosinci projekt předchozího školního roku v celkové hodnotě více než 500 milionu korun.

„Za uzavřený školní rok 2020/2021 jsme v rámci dodávek ovoce a zeleniny administrovali 148 žádostí od 17 žadatelů a vyplacená částka činila více než 270 milionů korun,“ uvedl **Robert Zavadil**, ředitel Odboru společné organizace trhů, pod který školní projekt v rámci Fondu spadá. A dodal: „Jedná se o přibližně 17 milionů korun více než v předchozím školním roce v rámci této části projektu.“ Pro mléko a mléčné produkty došlo k vyřízení celkem 103 žádostí od 12 žadatelů, kterým SZIF poskytl téměř 250 milionů korun. Zde došlo k navýšení vyplacených prostředků oproti předcházejícímu školnímu roku téměř o 15 milionů.

Projekt Ovoce, zelenina a mléko do škol se dlouhodobě snaží zlepšit stravovací návyky u dětí. A zájem ze strany základních škol o zpestření jídelníčku žáků roste, v posledních letech jich každoročně přibývá několik desítek. Aktuálně se do dodávek mléčných produktů zapojuje skoro 3 700 základních škol, v případě

dodávek ovoce a zeleniny jich je dokonce téměř čtyři tisíce.

„Projekt považujeme za užitečný. Děti se učí, že zařazovat pravidelně do jídelníčku ovoce a zeleninu je samozřejmostí. Nám coby ekoškole se líbí používání vratných přepravek, je to snadné a užitečné. Máme jen drobnou výhradu, že nám například ovoce nedodali včas, protože scházely přepravy,“ hodnotí zapojení do projektu ředitel českobudějovické ZŠ a ZUŠ Vltava **Pravoslav Němeček**.

Základní škola se do programu přihlásí tím, že uzavře smlouvu s jedním z do-

davatelů (žadatelů o dotaci) schválených SZIF. Ten pak má za povinnost dodávat odsouhlasené produkty během celého školního roku v minimálním počtu dodávek vyhlášených na jeho začátku, nyní se jedná o dvě dodávky měsíčně. Výrobky přitom nesmí být v rozporu s vyhláškou o požadavcích na potraviny. **Pro školáky jsou zdarma.**

Dlouhodobou součástí školního projektu jsou také doprovodná vzdělávací opatření, tedy ochutnávky, exkurze či podpora činnosti na školních pozemcích. V aktuálním školním roce 2021/2022 podalo plán na uskutečnění doprovodných vzdělávacích opatření sedm subjektů v plánovaném objemu 28 milionů korun v oblasti mléčných výrobků. Ovoce a zeleninu plánuje propagovat devět žadatelů v objemu 33 milionů. „Školní projekt napomáhá i prvovýrobcům, aby se jejich produkty dostaly tam, kde to má smysl. Jak vyplývá z posledních průzkumů, projekt oceňuje až 77 procent rodičů a kladně ho hodnotí také školy. Jsme rádi, že tímto přispíváme ke zlepšení stravování dětí,“ doplnil **Robert Zavadil**.

SZIF

POZNÁMKA REDAKCE

Nepodařilo se nám vypátrat, zda jsou do projektu zapojeni i dodavatelé bioovoce a biozeleniny. Zde by měli velkou příležitost uplatnit svou produkci. Pro menší hospodářství by to bylo náročné – jedině se spojit s většími dodavateli.

Skutečně zdravá škola pomůže transformovat školní stravování na zdravé pro děti i planetu

Desátého března 2022 se slavil Mezinárodní den školního stravování a rozběhl se nový evropský projekt s názvem SchoolFood4Change neboli Školní stravování jako katalyzátor změny. Projekt je financován z evropského programu Horizont 2020, potrvá čtyři roky a v České republice bude jeho aktivity řídit a realizovat spolek Skutečně zdravá škola.

Skutečně zdravá škola spojila své síly s dalšími partnery, aby společně proměnili současný systém veřejného stravování na zdravější a udržitelnější. K dosažení tohoto cíle projekt SchoolFood4Change zapojuje 3 000 škol a 600 000 mladých lidí v 16 městech a regionech 12 evropských zemí. Projekt přivádí všechny relevantní aktéry školního stravování k jednomu stolu: od studentů, rodičů a učitelů, farmářů, kuchařů a zaměstnanců jídelny až po odborníky z oblasti udržitelného zásobování potravinami, dietology a místní podnikatele.

skutecnezdravaskola.cz

Děti se podílejí na projektech Skutečně zdravé školy, které je vedou nejen ke zdravému stravování, ale k praktickým dovednostem i poznání, kde se jídlo bere...

Připravujeme zahrádku

JARO je tu, sluníčko nás volá ven a tak pilně a s radostí pracujeme na naší zahrádce. Hrabeme zbytky listů a suchou trávu, stříháme jahody, čistíme bylinkové záhonky. Nic nepříjde nazmar, vše kompostujeme v zahradních kompostérech nebo vermikompostérech. Na stávající vyvýšené záhonky sázíme první sazeničky salátů, sejeme první semínka – některá přímo na záhonky, některá ještě do tepla (předpěstováváme sazenice).

Během loňského podzimu jsme z projektu získali další vyvýšené záhonky a ty je potřeba naplnit, abychom v nich mohli pěstovat. Žádná zemina navíc se na naší zahradě nenachází, a tak jsme záhonky plnili listím z naší zahrady, darovaným koňským hnojem a kompostem ... snad to v této směsi brambory zvládnou a příští sezónu budou záhonky připraveny pro další zeleninu.

Příprava na pěstební sezónu je zkrátka v plném proudu a doufáme, že se naše úsilí vyplatí.

Text a foto – Mateřská škola Zatec, Bratři Čapků, zapojená do SZŠ

EKOZAHRADA v dubnu

Tento měsíc je pro nás dosti významný. Počasí je pro naši práci již příjemnější a snažíme se proto využít každého vhodného okamžiku pro práci na zahradě. Březen bývá už pro práci též příznivý. Doháníme, tedy to, co jsme v březnu nestihli a nebo nemohli udělat především na venkovních záhonech. (Vysetí rané mrkve, petržele, cibule nebo vysazení sazečky...) To vše se dá ještě zachránit. Jen pozor na letošní ranní mrazy v počátku dubna a chladné počasí.

ZELENINA

Dokončujeme sklizeň přezimovaných zelenin, zejména kapusty kadeřavé (kadeřávek), póru salátu špenátu nebo cibuli. Přezimovanou cibuli sklízíme na zeleno (s natí) nebo později jako suchou, kterou ale nemůžeme dlouho skladovat. V krátkém období začnou tyto zeleniny vybíhat do květu a pro upotřebení v domácnost by se jejich kvalita zhoršovala. Také jinak dobře přezimující kadeřavá petržel bude mít sklon k vybíhání do květu. Ovšem pro příští sklizňovou sezónu, od letošního léta do jara příštího roku si nyní můžeme vysít novou. Také můžeme již sklízet pažitku a pazochy chřestu. V klimaticky příznivých podmínkách můžeme začít sklízet již od poloviny dubna chřest a reveň (rebarboru).

– venkovní stanoviště

Na záhonech pokračujeme v tomto měsíci s výsevem zeleniny. Vyséváme mrkev, petržel, pastinák a ředkvičky a ředkve. Tyto výsevy můžeme chránit netkanou textilí. Ze začátku pro přirychlení a později nám chrání před napadením škůdci, především mrkev proti napadení pochmurnatku. Mrkev a petržel (i pastinák) doporučujeme vysévat na hrůbky pro snazší sklizeň této kořenové zeleniny. Ještě můžeme vysévat cibuli a nebo vysazovat sazečku. Doporučujeme střídat řádky mrkve a i petržele s cibulí, případně s česnekem a pórkem. Cibuloviny odpuzují pochmurnatku, mrkev na oplátku odpuzuje molíka česnekového a květilku cibulovou. Dále vyséváme červenou řepu, mangold a hrách. Ke konci měsíce při příznivém průběhu počasí můžeme vysévat kukuřici, případně fazole a okurky (salátovky a nakladačky). Musíme to odhadnout tak, aby vzházely až po mrazících v období tzv. ledových mužích (kolem 15. května). Sázíme brambory. Výsadbu začneme s předklíčenými ranými.

Podle počasí můžeme od počátku měsíce vysazovat na záhony salát, a také košťálovou zeleninu (zelí, květák, kapustu, kedlubny, brokolici). Nevysazovat před očekávanými mrazy. Je-li sadba již dobře ujata, tak ji pozdější mrazy již nepoškodí. Doporučujeme vysazovat salát společně se zelím do řádku. Zelí se sází do většího sponu a tak se tam salát vejde a než se zelí rozroste, máme salát již vyřezán, takže si nekonkurují. Má to své výhody. Lépe zakryjeme povrch půdy, ušetříme plochu pro jinou zeleninu a práci při kultivaci půdy a navíc salát odpuzuje dřepčíky.

I tyto výsadby můžeme zakrýt netkanou textilí, chránící výsadbu před chladem a případnými škůdci.

V tomto měsíci plečkujeme a odplevelujeme výsadby ozimého česneku, ozimé cibule, případně ozimého kvěťáku, ale i jiných výsadb zelenin jako topinamburů a chřestu.

– skleník, fóliovník, pařeniště

Pro předpěstování si přísady vyséváme okurky salátovky a nakladačky a můžeme ještě i rajčata a lilek. Vyséváme ostatní tykvvité rostliny (cukety, dýně „Hokkaido“, patisony...). Také začneme vysévat letní salát.

Pokud zajistíme příznivou teplotu přitápěním, případně v pařeništi vyšší vrstvou hnoje, můžeme do pařeniště a skleníku vysazovat okurky, rajčata, papriky.

Skleníky, pařeniště, fóliovníky využíváme k přirychlení raných odrůd zelenin. Sklízíme první ředkvičky, hlávkový salát, případně i kedlubny. Uvolněnou plochu využíváme k výsadbě rajčat, paprik, okurků aj.

OVOCNÁ ZAHRA

Pokračujeme ještě s vysazováním ovocných stromků. Okopáváme, kypříme

a plečkujeme půdu pod korunami stromů. Pozor musíme dávat na podpovrchové kořeny. Nastýláme přikmenné pásy vhodnou organickou hmotou. V lokalitách s nebezpečím pozdně jarních mrazů přesouváme mulčování až po odkvětu, protože holá a utužená půda vyzařuje nejvíce tepla, které může ochránit květy před nízkými teplotami. Také můžeme vysazovat sazenice jahodníků.

Až do zdravého dřeva odstraňujeme namrzlé nebo jinak poškozené větve s příslušným ošetřením řezných ran.

Ani v tomto měsíci nezapomínejme na kontrolu uložených jablek ve sklepech

OKRASNÁ ZAHRA

Nezapomínejme i na okrasnou část našeho prostředí. Koncem měsíce můžeme vysazovat hlízy mečíků, cibule lilií, acidantér. Provedeme jarní řez růží, protože jim již nehrozí namrznutí. Vyséváme ještě do truhlíčků letničky.

Můžeme řezat, stříhat (tvarovat) časné kvetoucí jarní keře (zlatice – zlatý dešť, kdoulovec, zimolez, lýkovec). Doplníme substrát a nastýlku u venkovních okrasných dřevin a bylin. Zakládáme trávnik.

Intenzivně pečujeme o přezimované balkonové rostliny nebo mladé rostliny z vlastního množení a jiné, které jsme na zimu uschovali v interiéru. Za pěkného počasí je postupně otužujeme a také pozvolna připravujeme na přímé sluneční záření.

Duben je přímo ideální pro základní způsob množení většiny trvalek a to dělením trsů. Řízkyujeme některé jehličnaté dřeviny jako zeravy, cypřišky, jalovce nebo tis. Řízky nesmí být narašené. Odebíráme je s patkou nebo zezem. Řízky pícháme do substrátu složeného z rašeliny a perlitu nebo křemičitého písku v poměru 1:1 a nebo jen do perlitu.

OCHRANA ROSTLIN

Ještě můžeme provádět mechanickou likvidaci částí rostlin černých rybízů, napadených vlnovníkem rybízovým, hnízď bekyně velkohlavé a jiných škůdců.

Česnek (ale i pórek a cibuli) můžeme zakrýt netkanou textilí proti napadení houbomilkou česnekovou a vrtalkou pórkovou a jiným škůdcům. Česnek sázený na podzim musíme zakrýt již po výsadbě.

Netkanou textilí zakrýváme také vysazované brukvovité rostliny – košťáloviny, aby textilie chránila rostliny (před květilkou zelnou, dřepčíky aj.). Taktéž můžeme zakrývat porosty mrkve, petržele (před pochmurnatku) a ředkviček a ředkví (před květilkou zelnou, dřepčíky aj.). Čistíme jahodník od starých zaschlých a nemocných listů.

Stále platné rady od Jiřího Pospíšilíka, držitele Bartákovy hrnce za rok 2006 spolu s firmou Country Life

JEHNĚČÍ – tradiční velikonoční maso

Do zdravého jarního jídelníčku patří jehněčí, kůzlečí, kozí a skopové maso. Ovce a kozy jsou tradičně chovány v horských a podhorských oblastech na přírodních pastvinách, často na biofarmách, a to je zárukou kvalitního, residui nezatíženého libového masa. Zkuste letos své blízké překvapit něčím novým a hodnotným a kupte na velikonoční stůl kus jehněčího. Toto mladé maso je lehce stravitelné, má vysoký obsah plnohodnotných bílkovin, nemá mnoho tuku a je zvláště vhodné pro děti.

Dopřejte si tedy něco neobvyklého, zdravého a... chcete-li i moderního. Jehněčí maso je současná „meta“ šéfkuchařů.

Jak šikovně na jehněčí, skopové, kůzlečí a kozí maso

Druhy mas a jejich použití

- **Plecko** jsou malé kotlety s kostí vhodné pro pečení, grilování a opékání.
- **Pravá kotleta** (vyšší) se hodí pro grilování a smažení.
- **Hřbet** je nejkvalitnějším masem a používá se na pečení, grilování a rychlé opékání.
- **Z nohy** (kýty) a **ramínka** lze získat libové kousky na pečení, řízky i guláše.
- **Kosti** s odřezky dejte vařit na výbornou polévku. Také **žebra** se hodí na polévku.
- **Maso z krkovičky a žeber** použijte na dušení, tučnější do polévek. **Hrudí** můžete upéct s nádivkou.

Pavla Momčilová

Kuchařské rady ke skopovému a kozímu

- Skopové obsahuje hodně tuku, který při chladnutí rychle tuhne. Proto je třeba takové maso podávat horké a na zahřátých talířích.
- Maso ze starších kusů je dobré naložit buď do mořidla nebo marinády, nebo alespoň do kysaného mléka. Mléko je třeba každý den vyměnit za čerstvé.

Tady mám pro Vás několik výborných a „rychlých“ receptů z jehněčího

Jehněčí pečeně s jarní cibulkou

4 OSOBY . PŘÍPRAVA 15 minut . MARINOVÁNÍ 30 minut . PEČENÍ 60 minut

POTŘEBUJETE

- 600 g čerstvého jehněčího masa z kýty

Marináda:

- šťáva z citrónu, špetka mletého pepře, 20 ml olivového oleje
- 10 mladých cibulek s natí – nebo svazek přezimované cibule „sečky“ ze zahrádky
- 30 g čerstvého másla
- sůl
- 3 lžičky zakysané smetany
- 4 lžice krájené pažitky nebo mladé cibulové natě
- 1 plastový fóliový sáček na pečení masa (např. Alufix Brathulle apod.)

POSTUP

1. Odblaněné maso omyjte, osušte, potřete marinádou a nechte v zakryté nádobě v chladnu půl hodiny zaležet.
2. Marinované maso osolte, dejte i s marinádou do fóliového sáčku na pečení, v něm obložte očištěnou a nakrájenou cibulkou a kousky másla a přidejte 3 lžice vody. Sáček uzavřete sponou a podle návodu na několika místech propíchejte. Na plechu nebo pekáčku vložte do trouby vyhřáté na 180 °C a pečte asi 60 minut do zlatova a do měkka. Nemáte-li sáček na pečení, pak pečte maso v pekáčku, nezapomeňte jej občas podlévat horkou vodou.

3. Po vynětí z trouby nechte chvíli táhnout, pak sáček shora rozstříhnete, maso nakrájíte na plátky. Na míse podlijte vypečenou šťávou s cibulkou a ozdobte smetanou a pažitkou.

Podávejte s karlovarským knedlíkem nebo s jarní bylinkovou nádivkou pečenou zvlášť.

Poznámka k fólii na pečení

Je to výborný pomocník při pečení nejen masa.

- Nemáte-li čas maso hlídat a podlévat, bezpečně jej upečete.
- Pečete-li menší porci masa, nebude vysušené.
- Tuk se při pečení nikdy nepřepálí.
- Odpadne pracné čištění připečených zbytků.

Maso můžete péci i jinak

Můžete také použít pečení ve vakuu – sous-vide, ale jehněčí mladé maso je pak více měkké, než pečené ve fólii nebo tradičně v troubě.

Jehněčí kotletky na citrónu

4 OSOBY . PŘÍPRAVA 15 minut . MARINOVÁNÍ 30 minut . OPÉKÁNÍ A DUŠENÍ 30 minut

POTŘEBUJETE

- 8 jehněčích kotletek
- 1 malá cibule
- mletý pepř
- snítka rozmarýnu
- šťáva a nastrohaná kůra z 1 nezávadného citrónu
- 1/2 lžičky mleté sladké papriky
- 20 g polohrubé mouky
- 50 ml olivového oleje
- sůl

POSTUP

1. Omyté a osušené kotletky lehce naklepejte, osolte, malounko opepřete, přidejte rozmarýn a potřete citrónovou šťávou smíchanou s částí olivového oleje. Dejte do chladna 1/2 hodinky zaležet.
2. Marinované kotletky lehce posypte moukou a paprikou, na pánvi z obou stran opečte do růžova, přidejte jemně nakrájenou cibuli, zakápněte zbylou citrónovou šťávou a přidejte lžičku citrónové kůry. Podlijte trochou horké vody a pod poklicí duste, až je maso měkké.
3. Maso dejte do tepla na míse. Šťávu vyduste na tuk, zaprašte zbylou moukou, podlijte studenou vodou, rozšlehejte a provařte. Kotletky podávejte s vařeným bramborem nebo dušenou šunkovou rýží.

Jehněčí v jarní zelenince

4 OSOBY . PŘÍPRAVA 15 minut . OPÉKÁNÍ A DUŠENÍ 40 minut

POTŘEBUJETE

- 600 g libového jehněčího bez kosti
- 1 lžíce polohrubé mouky
- 30 ml olivového oleje
- 2 mladé cibulky s natí

- 2 mladé mrkve
- 1 kořen petržele s natí
- 1 mladá kedlubna
- 2 listy kadeřávku
- 2 hrsti špenátových listů
- 5 prýtlů chřestu
- sůl, špetka mletého bílého pepře
- snítka rozmarýnu
- voda nebo 1 dl bílého vína na podlití

POSTUP

1. Odblaněné, opláchnuté a osušené masíčko nakrájejte na kostky, osolte, popř. opepřete, poprašte moukou a opečte ze všech stran na rozehřátém oleji. Přidejte nejprve nakrájenou bílou část cibulek a pak postupně očištěnou a nakrájenou mrkev, kořen petržele, kedlubnu a lodyhy kadeřávku. Podlijte horkou vodou nebo směsí vody s vínem a duste do měkka.
2. Očištěný chřest nakrájejte na špalíčky, zelenou nať cibule na proužky a listy kadeřávku na kousky a vše spařte trochou osolené vody. Scedte a přidejte k masu ke konci dušení, aby si vše zachovalo pěkně zelenou barvu. Pokrm podávejte na věnci z dušené dlouhozrné rýže nebo s vařeným bramborem. Shora posypte čerstvě sekanou petrželovou natí

Jehněčí rolka s jemnou omáčkou

4 OSOBY . PŘÍPRAVA 20 minut . OPÉKÁNÍ A DUŠENÍ 45 minut

POTŘEBUJETE

- 600 g jehněčí kýty nebo plec bez kosti
- 1 lžička hořčice
- 1 stroužek česneku, sůl
- 4 plátky drůbeží šunky
- 1 vejce
- 1 cibule
- 2 malé mrkve
- kousek celeru
- 30 ml olivového oleje
- 1 lžice hladké mouky
- sekaná petrželka

POSTUP

1. Omyté a osušené maso naříznete tak, abyste dostali větší obdélníkový plát. Na prkénku jej lehce naklepejte, osolte, lehce potřete kouskem česneku a hořčicí. Z rozšlehaného vejce na troše oleje usmažte omeletku.
2. Připravené maso pokladte omeletkou, plátky šunky, kolečky cibule a tyčinkami z 1 očištěné mrkve.
3. Rolku zabalte a upevněte bílou nití nebo kuchyňskými jehlami. Opečte ze všech stran na oleji, podlijte a duste. Po chvíli přidejte nastrouhanou zbylou mrkev a cibuli a všechn celer, osmažte a vše duste s masem, až

je všechno měkké. Rolku vyjměte a dejte na teplé místo odležet.

4. Štávu se zeleninou vysmažte, zaprašte moukou, podlijte vodou, rozšlehejte, provařte do hladka a popř. dochuťte solí. Omáčku propasírujte nebo rozmixujte. Rolku nakrájejte na plátky a na míse polijte omáčkou a sypte sekanou petrželkou. Výborně chutná s dušenou rýží, haluškami nebo noky.

Rada: Rolku můžete podobně připravit i z masa telecího, krůtího nebo pro pány i z vepřového.

© Text Pavla Momčilová
© Foto ARCHIV P. Momčilové

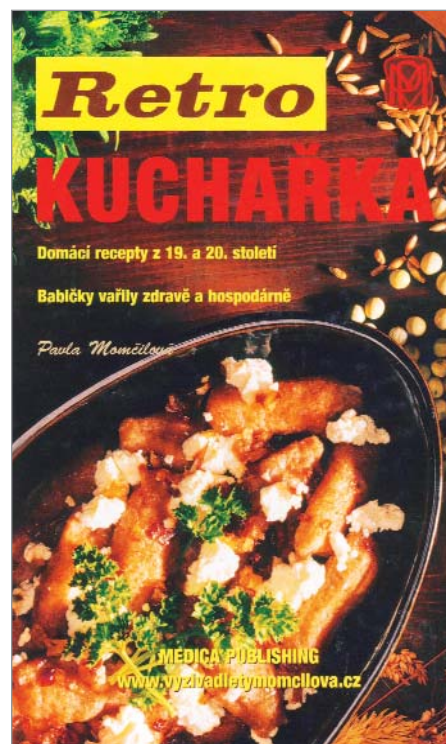
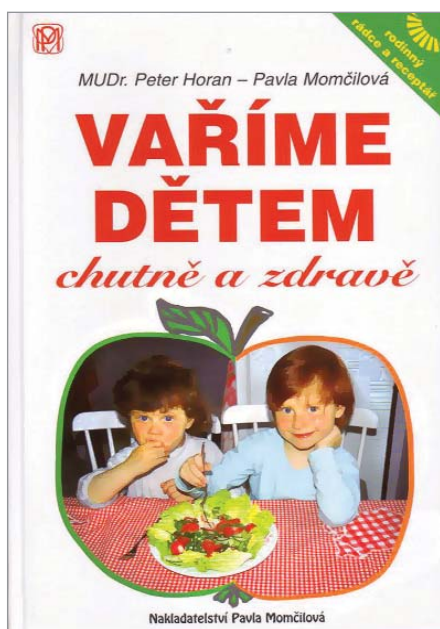
Více receptů na jarní masa na vašem stole najdete v našich knížkách:

Zvěřina a lahodná masa ve zdravé kuchyni, Pavla č. 15

a **RETRO kuchařka**, Pavla č. 17

Vaříme dětem chutně a zdravě a v dalších titulech.

Více čtěte na www.medicapublishing.cz
nebo mně zavolejte tel. +420 602 271 393

Medica Publishing
tel.: +420 602 271 393,
momcilova@volny.cz
www.medicapublishing.cz

Koupíte u všech knihkupců v ČR

Využijme vejce z pomlázky hned v úterý

Děti vyrazí o Velikonočním pondělí na pomlázku a doma se nám pak sejde množství barevných, natvrdo vařených vajec. Nedopustěte, aby (jako mnohdy dříve) skončily v popelnici nebo na kompostu. Pomalu se učíme šetřit – peníze i Planetu, a tak zkuste poučit děti, že každé kvalitní jídlo je dnes poklad k nezaplacení, a to čerstvě uvařená jarní vejce opravdu jsou.

Z čerstvých vykoledovaných vařených vajec můžete připravit chutné a zdravé pochoutky studené kuchyně. Dětem můžete udělat radost pěknými „žabičkami“ a „muchomůrkami“, pro celou rodinu můžete připravit chutné pomazánky, vaječnou tlačěnku, vajíčkové saláty, nebo uvařit koprovku či jinou omáčku a místo masa dát vařené vejce.

Výborné vajíčkové pomazánky

POTŘEBUJETE

Jednoduchá

- 200 g pomazánkového másla nebo lučiny
- 4 natvrdo vařená vejce
- lžička hořčice
- pár kapek citrónové šťávy
- špetka cukru, sůl
- trochu smetany
- pažitka

Mrkvíčková

- 200 g měkkého tučného tvarohu
- 50 ml bílého jogurtu
- 4 natvrdo vařená vejce
- 2 mladé mrkve
- pažitka, sůl

Sýrová

- 150 g rostlinného másla
- 4 natvrdo vařená vejce
- 60 g strouhaného eidamu nebo goudy
- 1 mladá cibulka s natí
- trochu mléka, sůl

Rybíčková

- 1 krabička sardinek, rozmačkaných
- 100 g másla
- 2 natvrdo vařená vejce
- 1 kyselá okurka, 1 cibulka s natí
- 1 lžička hořčice
- citrónová šťáva, sůl

POSTUP

Tuk nebo tvaroh, lučinu, pomazánkové máslo apod. rozšlehejte se smetanou, jogurtem nebo mlékem a ochuťte podle receptu. Přidejte další přísady podle receptu, promíchejte. Nakonec zlehka vmíchejte oloupaná a na kostičky nakrájená nebo hrubě nastrohaná vajíčka, doplňte sekanou cibulkou nebo pažitkou a nechte v chladnu zaležet.

Podávejte namazané na plátcích chleba, baget, vek. Pečivo můžete také napřed potřít lehce máslem, zapéci v troubě, a pak namazat pomazánku. Ozbobte hojně barevnou zeleninou nebo klíčky a bylinkami. V poslední době „frčí“ zdobit i jedlými jarními květy (prvosienka, macešky, fialky, sedmikráska).

MUCHOMŮRKY v salátové zahrádce

POTŘEBUJETE (na 1 porci)

- 2 natvrdo vařená vejce, pažitka
- 2 lžice majonézy, 1 lžička hořčice, sůl
- 2 lžice pomazánkového másla
- 2 velké ředkvičky
- 4 hřebíčky (koření)
- listy hlávkového salátu
- parátka, pár kapek citrónu
- pár kapek panenského oleje

POSTUP

1. Oloupaná vejce seřízněte na širším konci do plocha a vyjměte žloutky. Ty nas trouhejte a našlehejte s pomazánkovým máslem, lžící majonézy, hořčicí, krájenou pažitkou a solí.
2. Ředkvičky seřízněte, dužninu šikovně vydlabejte a nastrohanou přidejte ke žloutkům.
3. Dutinu po žloutcích naplňte připravenou směsí, vejce postavte na mísu s listy salátu, přiklopte hlavičku muchomůrky, upevněte ji parátkem a shora udělejte zbytkem majonézy tečky na kloboučku. Z hřebíčků udělejte oči, z kousku ředkvičky pusinku. Obložte salátovými listy a pažitkou, zeleninu zakápněte citrónem a panenským olejem.

ŽABKY KRÁLOVNY na bramborovém salátu

POTŘEBUJETE (na 1 porci)

- 2 natvrdo vařená vejce
- 100 g domácího bramborového salátu
- kousek zelené okurky + zelenina na zdobení
- 4 hřebíčky nebo 4 celá zrna pepře

POSTUP

Oloupaná vejce seřízněte trochu na ležato. Vyřízněte bílek na žabí pusinku a vložte plátek okurky. Žabkám přidejte očka z hřebíčků nebo zrnka pepře a položte je pěkně na bramborový salát. Dětem pro radost ozdobte „rákosím“ z pažitky, „lekníny“ z ředkviček, korunky žabím královnám udělejte z petrželky nebo kadeřávku.

Pavla Momčilová

Více receptů pro děti naleznete
v knize
VAŘÍME DĚTEM
www.medicapublishing.cz
Tel. +420 602 271 393

TRH S BIOPOTRAVINAMI předloni vzrostl o 14 %

Obyvatelé ČR spotřebovali v roce 2020 biopotraviny za 5,99 miliardy korun

Trh s biopotravinami v České republice roste. Ve srovnání s rokem 2019 byl předloni meziroční růst vyšší o 14 % a české domácnosti spotřebovaly biopotraviny za 5,99 miliardy korun (v roce 2019 to bylo 5,26 miliardy). Vyplývá to ze Zprávy o trhu s biopotravinami v ČR v roce 2020, kterou zveřejnilo Ministerstvo zemědělství.

Podíl biopotravin na celkové spotřebě potravin a nápojů předloni dosáhl 1,77 %. Průměrná částka, kterou v roce 2020 vydal každý obyvatel ČR za biopotraviny, byla 562 korun. Vzrostlo také množství exportovaných biopotravin, dosáhlo objemu přibližně 3,43 miliardy korun (v roce 2019 to byly tři miliardy).

Obrát českých společností na trhu s biopotravinami činil v roce 2020 přibližně 9,41 miliardy korun (v roce 2019 přibližně 8,26 miliardy). Z celkové spotřeby biopotravin představoval například obrát v maloobchodě 4,1 miliardy, ve veřejném stravování 194 milionů a 366 milionů tvořil obrát přímého prodeje, zejména z farem. Přes e-shopy, které využívají i faremní zpracovatelé a další výrobci, se prodalo zboží za 1,3 miliardy.

Nejvíce biopotravin nakoupili čeští spotřebitelé v maloobchodních řetězcích, tedy v supermarketech a hypermarketech (32 %, v hodnotě 1,9 miliardy), prostřednictvím e-shopů (22 %, za 1,3 miliardy), prodejen zdravé výživy a biopotravin (15 %, v hodnotě 893 milionů) a drogérií (15 %, přibližně 888 milionů korun).

Využití jednotlivých forem prodeje odráží situaci související s pandemií COVID 19, kdy spotřebitelé častěji nakupovali přes e-shopy. Naopak klesl odbyt restaurací a dalším gastronomickým zařízením (včetně školního stravování). **Roste zájem o přímý prodej**, například na farmách 366 milionů v roce 2020, zatímco v roce 2019 to bylo 302 milionů korun.

Struktura hlavních biopotravin je dlouhodobě stabilní. Největší zájem byl o „Ostatní zpracované potraviny“, které tvořily cca 42 % podíl na maloobchodním obrátu biopotravin, přičemž více než tři čtvrtiny této kategorie byly ostatní zpracované biopotraviny, káva a čaj, hotové pokrmy (včetně dětské výživy) a doplňky stravy. Druhou příčku

obsadila kategorie „Ovoce a zelenina“ (17 %) a „Mléko a mléčné výrobky“ (16 %).

Distributoři a maloobchodní řetězce **dovezli a prodali na českém trhu biopotraviny odhadem za téměř 3 miliardy korun**, což představuje 49% podíl na maloobchodním obrátu v ČR. Do této částky se nezapočítávají biopotraviny a produkty určené k dalšímu zpracování.

Detailnější informace lze najít ve Zprávě o trhu s biopotravinami v ČR v roce 2020:

<https://eagri.cz/public/web/mze/zemedelstvi/ekologicke-zemedelstvi/dokumenty-statistiky-formulare/statistika-a-pruzkumy/>

Vojtěch Bílý, tiskový mluvčí MZE

NĚKTERÉ ÚDAJE Z ROČENKY EZ 2020

Ke konci roku 2020 hospodařilo ekologicky 4 665 farem na celkové výměře 543 252 ha, což představuje 15,3% podíl na celkovém ZPF dle LPIS1. Růst trochu stagnoval.

V EZ dlouhodobě dominují trvalé travní porosty (v roce 2020 s výměrou přes 443 tis. ha a 82% podílem na celkové ploše zařazené v EZ), přesto je v posledních letech patrný pozitivní trend nárůstu ploch orné půdy. Ke konci roku 2020 tvořila orná půda 17,2 % na celkové výměře v EZ (93 701 ha), což je zatím nejvyšší dosažený podíl v historii vývoje. Trvalé kultury zabírají okolo 1 % plochy v EZ, z toho zhruba 85 % tvoří sady a 16 % vinice.

V roce 2019 pracovalo na ekofarmách bez ohledu na počet odpracovaných hodin celkem 9 984 osob, z toho 84 % na plný úvazek, 9 % na částečný úvazek a 7 % tvořili sezónní pracovníci.

Prodej ze dvora – Z živočišných bioproduktů šlo o prodej masa a masných výrobků (61 farem) – převážně masa hovězího, dále

o prodej mléčných výrobků (kravských, kozích, ovčích) včetně sýrů (40), prodej mléka (35), a vajec (4). Z rostlinných bioproduktů dominoval prodej ovoce (např. jablka a švestky) včetně ovoce sušeného a výrobků z něj (29 f.). Prodáváno bylo ve velké míře také víno (17 subjektů). Celkem 15 farem nabízelo ze dvora zeleninu. Ojedinele farmy nabízely při přímém prodeji také výrobky z bylinek, olej, mouku nebo výrobky z hub.

Celkově bylo z ploch v ekologickém režimu vyprodukováno 98 566 tun obilovin, 6 041 tun luskovin na zrna, 5 114 tun okopanin, 2 799 tun olejnin, 821 tun LAKR a 1109 tun zeleniny. V rámci trvalých kultur bylo sklizeno 3 480 tun jablek, 890 tun švestek, 503 tun hrušek, 330 tun třešní a višní, okolo 300 tun meruněk a 3 564 tun hroznů.

V roce 2020 chováno téměř 420 tis. kusů zvířat. Tento údaj zahrnuje pouze zvířata chovaná v ekologickém režimu, která prošla přechodným obdobím. V porovnání s předchozím rokem byl zaznamenán mírný meziroční pokles počtu chovaných zvířat (o 1,6 %). Stejně jako v předchozích letech dominoval chov skotu (téměř 269 tis. kusů a 64% podíl na celkovém počtu ekologicky chovaných zvířat), následovaný chovem ovcí s 19% podílem.

Celková plánovaná produkce v roce 2020 byla u mléka kravského 35 300 277 litrů, mléka ovčího 207 790 litrů a mléka koziho 910 950 litrů. Produkce ovčího mléka od roku 2016 klesla o téměř pětinu, zatímco produkce koziho mléka naopak o téměř pětinu vzrostla. Produkce kravského mléka po nárůstu v roce 2018 na téměř 36,5 mil. litrů zaznamenala 3,5% meziroční pokles. Produkce konzumních vajec poklesla o více než 20 % v návaznosti na obnovu hal pro chov nosnic u jednoho z podniků: Poklesla produkce medu o 72,5 %. Ročenka je ke stažení zdarma na stránkách PRO-BIO.cz

V ptačím parku Kosteliska se pase uherský stepní skot. S péčí o ptačí park Kosteliska České společnosti ornitologické pomáhají čtyři krávy uherského stepního skotu. Mohutní přežvýkavci byli do parku u Dubňan na Hodonínsku dovezeni ze slovenské lokality Ostrovík – ptačí oblast Senianske rybníky, o kterou pečuje Slovenská ornitologická spoločnosť/BirdLife Slovensko. Spásáním a rozdupáváním luk přispívají k tomu, aby se na lokalitě dařilo ptákům a dalším živočichům i vzácným rostlinám. „Tento projekt byl podpořen grantem z Norských fondů.“

Česká společnost ornitologická

Čtyři krávy uherského stepního skotu se budou na Kosteliskách pásat na pastvě o celkové výměře 8,5 hektaru.

Foto – Ondřej Ryška

Jedna z nejvýznamnějších genových bank světa v ohrožení

Genové banky slouží jako depozitáře rostlinných genetických zdrojů a rezervoáry zemědělské rostlinné rozmanitosti planety. Coby koordinátoři Národního programu konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiversity České republiky proto s obrovskými obavami sledujeme ruskou ofenzívu Charkova. Národní genová banka rostlin Ukrajiny, která se zde nachází, je jedna z nejvýznamnějších genových bank světa. Její poškození nebo zničení by znamenalo nenahraditelnou ztrátu nejen pro ukrajinské šlechtitele a výzkumníky, ale i ohrožení budoucí potravinové bezpečnosti lidstva. Snahy ukrajinských kolegů o přesun sbírek z okupovaného Charkova do bezpečí jsou zatím nevyslyšeny.

Institut rostlinné výroby V. Y. Jurjeva, ve kterém se **Národní centrum pro genetické zdroje rostlin Ukrajiny** (National Center for Genetic Resources of Plants of Ukraine, NCPGRU) v Charkově nachází, schraňuje přes 150 tisíc položek genetického materiálu z 544 zemědělských plodin a 1 802 druhů rostlin v životaschopném stavu, což charkovskou genovou banku řadí mezi 10 největších na planetě. Mezi 300 sbírkami národního významu se tu nacházejí unikátní soubory triticales, ječmene, kukuřice, prosa, sóji či slunečnice, z nichž některé považuje Organizace pro výživu a zemědělství Spojených národů (FAO) za nejvýznamnější na světě. Každá odrůda je souborem neopakovatelných jedinečných vlastností, jejichž ztráta by byla nenahraditelná a nevýčíslitelná.

Operace Aleppo, Sýrie: záchrana jedné z nejvýznamnějších genových bank světa

Odborníci si tuto situaci dobře pamatují z jiného konfliktu v nedávné době, a to v Sýrii. Oblast Úrodného půlměsíce je považována za jednu z kolébek zemědělství. Vzorky kulturních a planých obilnin z této oblasti jsou nejen kulturním dědictvím lidstva, ale také jsou obzvlášť důležité díky své adaptaci na suché klima. V genové bance Mezinárodního centra pro zemědělský výzkum v suchých oblas-

tech (ICARDA), založené v roce 1985 v syrském Aleppu, se podařilo shromáždit více než 157 tisíc unikátních položek genetického materiálu ječmene, cizrny, bobu, čočky a pšenic, včetně planých druhů, ze kterých vznikaly kulturní druhy. Obava z hrozícího válečného konfliktu vedla v roce 2011 k urychlenému přesunu vzorků od většiny rostlinného materiálu do globální genové banky na Špicberkách. Zatímco Aleppo bylo v letech 2012–2016 skutečně téměř zničeno, více než 110 tisíc vzorků se podařilo zachránit.

Ukrajina: úrodné lány i špičkové šlechtitelství

Ukrajina bývá nazývána sýpkou Evropy. Patří např. mezi největší exportéry kukuřice (zde zaujímá skoro jednu pětinu celosvětového objemu), obilovin, slunečnice a slunečnicového oleje, a to i do Ruska a Asie. Její šlechtitelé 20. století se řadí mezi uznávanou špičku svého oboru. Patří mezi ně především **Vasyl' Mykolajovyč Remeslo** (1907–1983), jenž vyšlechtil vysoce výnosné odrůdy ozimé pšenice se zvýšenou odolností vůči extrémním podmínkám. Díky tomu se mohla oblast pěstování pšenice rozšířit i do netradičních, méně úrodných oblastí. Remeslo je autorem 20 odrůd ozimé pšenice – nejznámější Mironovská 808, napsal přes 200 vědeckých prací. Byl autorem pokrokových šlechtitelských

metod, které umožnily další rozvoj oboru i v zahraničí.

Zaměstnanci charkovské genové banky, která tyto odrůdy uchovává a která jich poskytne pro výzkum, vzdělávání a šlechtění okolo 2000 ročně, bijí právem na poplach. Problém ohrožení a zániku sbírek se netýká jen jich, ale týká se i celé Evropy. Podobná záchrana jako v Aleppu by nyní mohla proběhnout i v Charkově.

Se ztrátou genetických zdrojů klesá šance lidstva na přežití

Zachování zemědělské rozmanitosti je nezbytné pro zajištění dostatku potravin pro lidskou populaci. Každá rostlina je unikátní zásobárnou genů, tzn. vlastností, které nejde nijak nahradit. Všechny tyto genetické zdroje mohou v budoucnu sloužit lidem pro šlechtění nových odrůd, při léčbě chorob nebo pro nová průmyslová využití. Původní odrůdy plodin si zachovávají vlastnosti, které u moderních odrůd již vymizely. Genobanky na celém světě schraňují místní, krajové i moderní odrůdy zemědělských plodin i jejich plané příbuzné. Ztráta těchto zdrojů je hrozbou pro lidstvo.

Ochrana genetických zdrojů v Česku

V Česku vznikl Národní program konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin a agrobiodiverzity již v roce 1993 a v jeho kolekcích je nyní shromážděno 1173 druhů kulturních a planých rostlin. Ve více než 56 tisících položkách rostlinného materiálu jsou zastoupeny zejména obilniny, zelenina, pícniny, luskoviny a ovocné rostliny. Koordinátorem programu je Výzkumný ústav rostlinné výroby, v.v.i. Genová banka semen se nachází v jeho sídle v Praze Ruzyni.

**Janovská Dagmar, Ing., Ph.D.,
Holubec Vojtěch, Ing., CSc.**

Políčka s různými druhy obilnin na polní výstavě v Nabočanech.

FOTO – Bio

Ústav zemědělských informací
při Min. zemědělství Vás zve
na přednášku

**Pavly Momčilové
„VEGGIE s chutí masa”
s bohatou ochutnávkou.**

Téma je příspěvkem k obohacení
vegetariánských a veganských
jidel o domácí recepty

pro ty z nás, kteří mají v oblibě
chuť masa, chtějí však částečně
přejít na bezmasou stravu.

**Veggie stravováním šetří
Planetu i naše zdraví.**

Přednáška se koná 27. dubna
v Knihovně A. Švehly v Praze.

Více na www.uzei.cz

Snižte dávky dusíku na slámu a ušetříte peníze i klima, tvrdí vězkumníci z VÚRV

Vědci z Výzkumného ústavu rostlinné výroby (VÚRV) zveřejnili novou metodiku o přínosech a rizicích užívání dusíkatých hnojiv na podporu rozkladu slámy. Z jejich výzkumu vyplývá, že dávky dusíku doporučené v současnosti odbornou literaturou i povolené legislativou jsou zbytečně vysoké a nereflují dostatečně aktuální změny klimatu ani povětrnostních podmínek. Vlivem nevhodné aplikace dusíku tak dochází nejen k nepříznivému nárůstu emisí a znečišťování podzemních vod, ale i k vyšším ekonomickým výdajům.

Metodika byla zpracována v návaznosti na eurounijní Zelenou dohodu, se zaměřením na snížení dávek dusíkatých hnojiv, emisí NH_3 , CO_2 a omezení znečišťování vod nitráty. Pracovníci VÚRV pod vedením **Gabriely Mühlbachové** a **Pavla Růžka** vycházeli při svých závěrech z náročných polních pokusů v různých půdně-klimatických podmínkách, probíhajících v letech 2017–2021.

Pro udržování půdní úrodnosti je jedním z vhodných zdrojů organické hmoty sláma. K podpoře jejího rozkladu se běžně používají dusíkatá hnojiva. Na rozdíl od dřívějších poznatků bylo zjištěno, že v důsledku měnících se povětrnostních podmínek s častějšími přísušky se v letním a podzimním období rozloží jen menší podíl zapravené obilní slámy (bez hnojení 25–30 %, po hnojení dusíkem 30–50 %) a rozdíl mezi hnojenou a nehnojenou slámou je tedy zanedbatelný.

Co už však zanedbatelné není, že dusík aplikovaný na podporu rozkladu slámy v horkých letních měsících může významně zvyšovat emise CO_2 a NH_3 . Výsledky pokusů potvrdily, že největší ztráty dusíku únikem amoniaku z kejdy nebo digestátu vznikají do 6 hodin po aplikaci. Na místě by proto byla i úprava v současné legislativě hnojení. Ta nyní nařizuje zapravení do 24 hodin, resp. 12 hodin po aplikaci.

„Nové šetrnější postupy v zemědělství si vyžadují řadu změn nejen v hnojení a ochraně rostlin, ale i ve zpracování půdy, v pěstování nových druhů a odrůd polních plodin a meziplodin. Pěstované plodiny nemůžeme hodnotit jen jako zdroj sklizených produktů, ale jako součást krajiny včetně jejich vlivu na kvalitu půdy, vody a dalších složek životního prostředí. To vše vytváří mnoho výzkumných příležitostí pro nová netradiční řešení uplatněná v inovačních postupech při pěstování zemědělských plodin,“ doplňuje Ing. Pavel Růžek, CSc., odborník na výživu rostlin a hnojení.

Snižte dusík a nechte slámu déle ležet, ušetříte tak peníze, půdu i emise.

Vzhledem k omezenému využití dusíku z minerálních hnojiv používaných na podporu rozkladu

slámy doporučuje nová metodika snížit jeho dávkování z dosud doporučených 8–10 kg N na tunu slámy na 4–5 kg. Vyšší dávka 6–10 kg je možná pouze v případě, že po hnojení následuje osetí ozimou řepkou, popř. meziplojinou s vyššími nároky na výživu dusíkem. Pokusy navíc jasně prokázaly, že **dusíkatá hnojiva je výhodnější použít na slámu ponechanou na povrchu půdy tři a více týdnů. Kromě lepšího rozkladu zajišťuje mulčování slámou zadržení vody, uhlíku a živin v půdě, omezuje prohřívání povrchu i erozi.**

V souvislosti s těmi poznatky navrhuji vězkumníci z VÚRV také vhodná agrotechnická opatření pro snížení znečišťování vod a ovzduší. A věnují se rovněž ekonomickému dopadu. Pokud se pouze u 10 % plochy obilnin sníží dávky dusíku v minerálních hnojivech na podporu rozkladu slámy, dojde při současné průměrné ceně dusíku k roční úspoře 150–200 milionů korun. Důležitý je tak nyní nejen přístup státu, ale i široké zemědělské veřejnosti. Úpravou zaběhnutých agrotechnických postupů mohou zemědělci ušetřit jak své finance, tak naše ovzduší.

Metodiku Přínosy a rizika aplikace dusíkatých hnojiv na podporu rozkladu slámy vypracoval autorský tým vědců z Výzkumného ústavu rostlinné výroby **Gabriela Mühlbachová, Pavel Růžek, Helena Kusá, Radek Vavera, Martin Káš, Elizaveta Watzlová.**

Metodika je výsledkem řešení institucionální podpory na Dlouhodobý koncepční rozvoj vězkumné instituce na léta 2018–2022 Ministerstva zemědělství ČR č. MZE-RO0418 a projektu NAZV QK21020155. „Nástroj pro hospodaření se živinami a organickými látkami“.

Kromě přímého uplatnění v zemědělské praxi bude metodika využívána také ve školství, poradenství a ve státní správě při tvorbě legislativních opatření.

Lucie Čeňková

Ke stažení ze: https://www.vurv.cz/wp-content/uploads/2022/01/2021_metodika_Rozklad_slamy_final_web.pdf

POCHRÁNÍ ZÁKON ZEMĚDĚLCE?

Navrhovaný zákon ochrání zemědělce a potravináře před nekalými obchodními praktikami a zajistí jim férové prostředí. Zákon o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů rozšíří okruh subjektů, na které se bude vztahovat. Zatím platila přísná pravidla proti zneužívání postavení pro společnosti s ročním obrátem přes 5 miliard korun. Nově budou pravidla závazná i pro firmy s obrátem nad 51 milionů korun. Takových jsou v ČR stovky.

Návrh zákona schválila vláda. Navrhovaná úprava zákona o významné tržní síle a jejím zneužití má ochránit zemědělce a potravináře před nekalými praktikami ekonomicky silnějších odběratelů. Zákon by tak měl rozšířit okruh dotčených subjektů. Navrhovaná novela zákona zpracovává evropskou směrnici o nekalých obchodních praktikách v zemědělsko-potravinářském řetězci. Stejná pravidla budou přijata i v ostatních členských státech EU, takže budou pro celou EU jednotná. Zákon se dosud vztahoval jen na velké firmy s ročním obrátem přes 5 miliard korun, zatímco současný návrh se týká i společností s obrátem nad 51 milionů. Stanoví chování, které je při obchodování nepřijatelné.

„Pokud odběratel vůči svým dodavatelům použije některou z nezákonných praktik, hrozí mu pokuta do 10 milionů korun, nebo do výše 10 procent z jeho čistého obrátu. Novela má zabránit tomu, aby silnější odběratel zneužíval svého postavení na úkor ekonomicky slabších dodavatelů potravin a zemědělských komodit,“ řekl ministr zemědělství **Zdeněk Nekula (KDU-ČSL).**

Návrh zákona také doplňuje seznam konkrétních nekalých praktik oproti současné legislativě, která platí od roku 2009. Nově tak bude například hrozit vysoká pokuta odběrateli, který bude po dodavateli zemědělského nebo potravinářského zboží požadovat peníze za reklamu, na které se předem nedohodli. Za nekalou, a tedy nelegální obchodní praktiku se bude považovat také zrušení objednávky zemědělských produktů nebo potravinářských výrobků podléhajících rychlé zkázce v době kratší než 30 dnů přede dnem jejich dodání.

Nezákonné bude rovněž, když obchodník bude na zemědělce nebo potravináře vymáhat náklady spojené s prošetřením stížnosti spotřebitele, aniž by se dodavatel dopustil pochybení. Novela upřesňuje i náležitosti, které musí být obsaženy ve smlouvě mezi dodavatelem a odběratelem. Dodržování pravidel budou u dodavatelů s významnou tržní silou kontrolovat zaměstnanci Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS). Návrh zákona o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití vypracovalo Ministerstvo průmyslu a obchodu a ÚOHS. Novelu dále bude projednávat Poslanecká sněmovna Parlamentu ČR.

TZ

VALNÁ HROMADA

RC PRO-BIO Krkonoše a Podkrkonoší

Na počátku února přivítali manželé Řehořkovi na Biofarmě Pod Hájkem členy Regionálního centra PRO-BIO Krkonoše a Podkrkonoší na valné hromadě v Horní Branné, a také hosty – manažerku PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců Šumperk Bc. Kateřinu Urbánkovou a ředitele KEZ, o. p. s., Ing. Jana Dehnera. Na valnou hromadu pak navázal seminář k novinkám ve společné zemědělské politice EU a zákoně a kontrole v ekozemědělství.

Činnost regionálního centra pod vedením Ing. Hany Řehořkové je každý rok bohatá. Pořádá samostatné poradenské semináře pro své členy s odborníky, zejména k legislativě, zúčastňují se praktických kurzů a exkurzí pořádaných samostatně nebo centrálou Svazu PRO-BIO.

V loňském roce zatíženém ještě covidovými opatřeními byly některé aktivity pořádány on-line. Zmiňme praktické semináře na zpracování biomasy nebo pěstování biobrambor. Vydařená byla návštěva akce na statku Vojtěcha Drahoňovského Cidlina u Českého ráje, kde provozuje především moštárnu a pečuje o ovocné sady a zeleninu. Více však využívají těchto

vzdělávacích možností nečlenové Svazu. V tomto roce je připraveno opět několik aktivit pro 56 členů RC se závěrečným setkáním před Vánocemi.

Ing. Hana Řehořková vyjádřila naději, že již budou všechna setkání možná osobně. Zajímavá bude jistě přednáška doc. Ing. Romana Pavely, Ph.D., k možnostem využití látek z rostlin k jejich následné ochraně. RC spolupracuje s Místní akční skupinou Krkonoše, protože místní akční skupiny jsou také navázány na Program rozvoje venkova a je to užitečné.

Správně centra plní webové stránky a informuje členy o novinkách, radí jim s dotacemi a dalšími praktickými zále-

žitostmi. Oceňuje službu centrály v Šumperku se zasíláním týdenního přehledu novin. Tou nejnovější informací je, že i pro malé podnikatele je povinné mít datovou schránku od 1. 1. 2023 a komunikovat touto cestou s úřady. Ministerstvo ji zřídí, pokud ji podnikatel nemá. (Nebezpečné by mohlo být, že se do ní podnikatelé zapomenu podívat a doručená zpráva je po 10 dnech považována za přečtenou a platnou.

Ing. Řehořková dále povede jednu ze 12 poboček Svazu PRO-BIO – RC Krkonoše a Podkrkonoší. Na valnou hromadu navazoval seminář.

(mv)

Možnosti využití látek z rostlin k jejich následné ochraně

Záměrem Regionálního centra PRO-BIO Krkonoše a Podkrkonoší je, pozvat významného odborníka, který bude informovat a školit ekologické zemědělce v možnostech ochrany rostlin ekologickými a povolenými způsoby.

Ing. Roman Pavela, Ph.D. (*14.4.1970 Opočno) je český botanik. Je mezinárodně uznávanou autoritu v oblasti výzkumu biologicky aktivních látek získávaných z léčivých a aromatických rostlin. Pracuje ve Výzkumném ústavu rostlinné výroby v Ruzyni.

Specializuje se na výzkum biologicky aktivních látek získaných z rostlin a jejich využití jako tzv. účinných látek environmentálně a zdravotně bezpečných botanických pesticidů, farmářských přípravků anebo základních látek. Jeho tým vyvinul řadu nových, a zcela unikátních (patentově chráněných) přípravků na ochranu rostlin, se kterými se v současnosti můžeme setkat nejen v hobby marketech, ale které se také používají v systémech integrované ochrany rostlin. Mezi jeho hlavní vědecké zájmy patří vývoj botanických pesticidů.

V posledních letech se také zabývá možnostmi využití rostlinných sekundárních metabolitů v potravinářství, díky čemuž vzniklo několik nových potravin s přídavkem rostlinných biologicky aktivních látek, které mohou prospěšně působit na lidské zdraví.

Jak informovala **Lucie Čeňková**, AMPI, za svou vědeckou kariéru publikoval více než 350 odborných a vědeckých prací či jejich kapitol. Vědec figuruje na prvním místě v žebříčku nejcitovanějších vědeckých světů, ve kterém společnost Clarivate Analytics každoročně představuje vědce, jejichž publikace patří mezi jedno procento nejcitovanějších prací v daném oboru.

(r)

Biofarma pod Hájkem v Horní Branné je malé rodinné ekologické hospodářství s produkcí kvalitního hovězího masa s certifikací BIO. Zaslouženě přebírali Bartákův hrnec a titul Ekofarma roku 2020.

Poskytují ubytovací a stravovací služby pro turisty. Nejnovějším počinem je „chaloupka“ na ulehčení prodeje ze dvora – masomat. Ten zákazníkům vydá po zaplacení vybraný balíček s vakuovaným masem, párky, salámem, hovězí šunkou...

Pozvánka na VALNOU HROMADU

PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců
Koná se ve středu 20. dubna 2022, od 9.30
Penzion Pod Hájkem, Horní Branná 117
<http://www.penzionpodhajkem.cz/>
50.6061453N, 15.5751800E

Program

- zahájení VH, připomínky k programu, volba komisí a ověřovatelů zápisu
- hodnocení činnosti Svazu v roce 2021
- zpráva Kontrolní komise
- představení a schválení účetní závěrky a výroční zprávy za rok 2021
- plán práce a rozpočet na rok 2022
- vyloučení dlužníků za nezaplacené čl. příspěvky za rok 2021
- informace k nové SZP od 2023 a přechodnému období, aktuality z MZe, diskuze a informace z regionálních center a z centrály Svazu PRO-BIO
- usnesení
- zakončení Valné hromady

Pro všechny nahlášené účastníky zajištěn oběd v biokvalitě. Pro potvrzení své účasti zašlete e-mail na andrea.vizinova@pro-bio.cz, a to do 14. 4. 2022.

ZMĚNY V ZÁKONECH PRO EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ

Seminář s manžerkou PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců Bc. Kateřinou Urbánkovou a ředitelem KEZ, o. p. s., Ing. Janem Dehnerem v Horní Branné

Přinášíme stručný záznam semináře o aktuálním vývoji společné zemědělské politiky EU manažerky PRO-BIO Svazu ekologických zemědělců Šumperk Bc. Kateřiny Urbánkové pro ekologické zemědělce, přítomné na valné hromadě v Horní Branné. Po změnách na ministerstvu se manažerka stala též poradkyní pro ekologické zemědělství nového ministra zemědělství Zdeňka Nekuly.

Zastupování zájmů ekologických zemědělců, jejichž vlastně jedinou silnou organizací je právě PRO-BIO Svaz EZ, věnovala manažerka mnoho času. Další možné ekologické organizace nebo Asociace soukromých zemědělců pomáhají jen občas. Právě ve zlomových situacích, jako je přijetí nových pravidel pro přidělování prostředků jak unijských, tak republikových, je tlak takové organizace nutný. Prospěch pak mají samozřejmě též ekozemědělci nečlenové Svazu. To tedy manažerku mrzí, že necítí tu potřebu stát se členy a lobbování za jejich zájmy tak podpořit. Kontakt s úředníky v době covidu byl prý velmi nesnadný, ani jejich cesty do terénu nemohly být uskutečněny. Úspěchem tlaku na MZe bylo zejména zachování ploch trvalých travních porostů v druhém pilíři Programu rozvoje venkova (PRV), do kterého spadají platby a dotace pro ekologické zemědělce. Pro konvenční zemědělce je změnou tlak na greeningová opatření.

(Omluvte formu zpracování z následchu přednášky o nařízeních Rady EU č. 2018/848, uvedeme jen některé problémy.)

Nejdůležitější změnou je zavedení redistributivní **platby na prvních 150 hektarů** zemědělského podniku. Půjde na ni nově 23 procent z celkového rozpočtu na přímé platby. Jsou určeny pro všechny zemědělské podniky i jednotlivce. Za ministra Tomana se počítalo s 10 %. To je změna, která vyvolala protesty větších zemědělců.

POZN. RED.: Kritikům se zdá podpora na další hektary nízká a tvrdí, že konvenční zemědělci budou snižovat produkci masa (zejména chov prasat je v krizi), vajec a ovoce i dalších potravin. Vadí i vyšší podpora trvalých travních porostů, i když na nich je povinný minimální chov zvířat a produkce je seno, tedy krmivo.

Zveřejněnou výši podpory pro ekologické zemědělce v částce až 20 000 Kč na hektar manažerka Svazu zpochybňuje. Podle kalkulačky, kterou ministerstvo zprovoznilo, jí to tak nevychází. Svaz již zpracoval velké množství požadavků členů na kalkulaci s konkrétními programy, kde jsou přihlášení. Svaz tuto službu nabízí svým členům nadále, aby věděli, co je čeká.

<https://agronavigator.cz/dotace/kalkulacka>

Proniknout do spleti podpor není jednoduché. Podpory I. pilíře a platby ANC se vypočítávají podle rozsahu příslušných ploch jednotlivého podniku – jako je základní plošná platba, redistributivní platba. U většiny intervencí II. pilíře, které jsou postaveny na dobrovolné účasti podniků v environmentálních programech, bude možné hledat s využitím kalkulačky zapojení podniku do těchto dobrovolných programů: ekoschémata, mladý zemědělec, **VCS** – dobrovolně vázaná podpora (I. pilíř) a ANC platby, agro-environmentální a klimatická opatření, ekologické zemědělství, Natura 2000, dobré životní podmínky zvířat a plošná opatření v lesích (II. pilíř).

Manažerka uvedla, že pro letošní rok 2022 budou platit ještě stávající pravidla a dotační tituly. Komise EU již má české podklady od ledna k připomínkování a má na prostudování a k připomínkování tři měsíce a šest měsíců pro schválení. Průlom změny se očekává pro rok 2024, ale v květnu 2023 začnou již některá nařízení vlády platit.

Obecně stále platí, že ekologické zemědělství a biopotraviny nesmí obsahovat pesticidy, genově modifikované organismy a nově ani látky vzniklé nanotechnologiemi.

Mění se přímé platby pro GAEC, dříve SAPS. K tomu ještě stále platí národní programy podpor na roky 2014–2020, které byly vyhlášeny, a vypisují se další výzvy k podávání žádostí o platbu.

VYSVĚTLIVKY

GAEC – dobrá zemědělská a environmentální praxe (Good Agricultural and Environmental Condition). Představují podmínky pro zachování dobrého zemědělského a environmentálního stavu půdy, které jsou řešeny v rámci standardů. Týkají se například ochranných pásů podél vodních toků, zavlažovacích soustav a dalších.

EFA (Ecological Focus Area) znamená plochy využívané v ekologickém zájmu, jejichž vyhra-

zení je od letošního roku podmínkou pro opatření Greening. Část z výměry musí být tedy vyhrazena jako plocha v ekologickém zájmu, například se může jednat o krajinný prvek, úhor, zalesněné plochy a další.

Dotace **ANC** (Areas with Natural Constraints) je kompenzační platba pro žadatele, kteří při své zemědělské produkci bojují s určitými omezeními. Týká se to například horských oblastí, půdy s nižší výnosností nebo míst s řídkým osídlením.

BISS – Základní podpora příjmů pro udržitelnost.

V podmínkách GAEC je nově požadavek, aby žádná půda nezůstala holá. Pokud se dodá 25 t/ha organického materiálu, pak je možné orat s mezplodinami. Zemědělci musí část pozemků vyčlenit na tzv. neproduktivní prvky – biodiverzitní pásy, úhor a dusíkaté plodiny. Na trvalých trvních porostech musí být také chována zvířata. Důležité je i to, že krajinné prvky vnořené do bloku, se do plateb započítají.

V roce 2025 má přijít v potaz pro vyplácení financí sociální kondicionalita (kromě GAEC) – tedy chování se k zaměstnancům firmy – porušení by znamenalo odebrání financí. Zavádí se pojem **precizní zemědělství**. To by mělo vyžadovat zachování větších honů.

Ekozemědělci s menšími bloky budou při platbách ve výhodě. Některé podpory vázané na produkci obdrží jen ten, kdo je v administrativním registru ekonomických subjektů (ARES). Požadavky jsou též třeba na platbu za snižování spotřeby pesticidů, což EZ plní, takže by platby nemuseli dostat. Nově je zavedena podpora faremního chovu jelenovitých.

Jedna z plateb je určena na podporu mladých zemědělců (do 40 let). Sem směřuje 680 mil. z I. pilíře, tj. 140 eur maximálně na 90 ha na dobu pěti let. Výše bude ale záviset na počtu takto přihlášených hektarů. Ročně se může měnit. Je možné, že se někdo přihlásí jen na oněch pět let. Z programu pro investiční opatření pro mladé hospodáře je možnost při podpisu získat 1,5 mil., nebo při

postavení vlastního zpracování i 2,3 mil. Kč. Mladý zemědělec musí mít vytyčen smysluplný plán podnikání.

Ekozemědělci bojovali za vyšší podpory zelinářům. Je nutné přidat v platbě za pěstování vysoce pracovní náročných druhů zeleniny, protože víceleté zeleniny jsou ztrátové.

Mladým zemědělcům usnadní začátky

Ministerstvo zemědělství usnadní mladým zemědělcům začátky jejich podnikání tím, že jim poskytne grant na realizaci podnikatelského plánu. Podpoří např. stavební práce, nákup zemědělských staveb, pozemků, technologií, speciálních mobilních strojů apod. Důraz bude kladen na přidanou hodnotu podnikání a zvýšení konkurenceschopnosti podniku v podobě zpracování vlastní produkce, na které poskytne navýšenou sazbu dotace. Oproti programovému období 2014–2022 bude podpora poskytována formou jednorázové částky po schválení podnikatelského plánu.

Investice: Zastropování se bude týkat investičních dotací, maximální limit na jeden projekt bude nově **30 milionů korun**. Schválená míra kofinancování Programu rozvoje venkova v II. pilíři nové SZP. Ta bude na úrovni 65 procent, což požadovaly téměř všechny zemědělské organizace. Podpora tak bude srovnatelná s dalšími státy EU.

POZN. RED.: Kritikové zastropování vyčítají, že částka nebude stačit na vybudování větší zpracovny produkce, nebo sklady. Pro zvýšení produktivity ve zpracování jsou důležité větší podniky.

Pokud přibude 300 nových ekohospodářů, jak informovala manažerka, bude třeba nastarovat odbytové možnosti – ve školním stravování i veřejném, aby byla dostatečná poptávka. Je potřebné posílit zpracovatelský průmysl – domácí. Zatím o certifikaci na zpracování biopotravin stávající zpracovatelé v tomto oboru nestojí, kvůli administraci a nutnosti oddělovat proces zpracování. I když to není zas tak velký problém.

REDAKCE: Pokud jste vy, nezemědělci, dočetli až sem, vidíte, že není vůbec jednoduché, vyznat se v podporách. Pak následuje další akce při vyplňování žádostí. Žádnou finanční podporu nelze přilížit závidět. Následují totiž kontroly činnosti ekozemědělce, zda neporušuje zákonné povinnosti. Někteří zemědělci hospodaří ekologicky, třeba na menší ploše, ale do systému EZ se nezapojí pro administrativní náročnost.

Pravidla ohlášené inspekce

Ředitel kontrolní organizace KEZ, o. p. s., Chrudim Ing. Jan Dehner připomněl pravidla ohlášené inspekce, tedy, co bude inspektor na ekologickém zemědělci chtít, a další měnící se metodiky pro kontrolu. Protože jsou to odborné záležitosti a nemůžeme je všechny

zde podrobně uvádět, zmíníme jen některé záležitosti.

Základní, co inspektor bude chtít, je popis farmy a její zaměření (zda rostlinná produkce, TTP, chovy, produkty), kromě dalších dokladů. Prokazuje, jaká jsou rizika hospodaření – například společná nemovitost s konvenčním zemědělcem, sousedící konvenční pole.

Pravidla, na která je třeba si dát pozor.

Ekologická firma může využít vlastní biosiva, jinak musí biosiva nakupovat a k nim mít doklady o certifikaci. Pokud není ekozemědělcem žádaná odrůda k dispozici v registru, může trvat na výjimce z důvodu vhodnosti žádané (zatím nedostupné) odrůdy z hlediska klimatických a půdních podmínek. Dovezená osiva nemusejí vyhovět – vymrznout, mít malý výnos, protože byla vypěstována v jiných klimatických podmínkách. To jsou zkušenosti ekozemědělců. Ve směsi osiv může být některé nebio. Výjimky budou povolovány do r. 2026. Může to být tlak na ekopěstitele osiv, nebo biosadby, ovocných stromků, aby zvýšili svoji produkci, nebo v oboru začali podnikat.

NOVÁ SPOLEČNÁ ZEMĚDĚLSKÁ POLITIKA

V RÁMCÍ PODPORY GENERAČNÍ OBMĚNY

POMŮŽEM TĚMĚŘ I 700 MLADÝM ZEMĚDĚLCŮ

PŘI ZAHÁJENÍ JEJICH PODNIKÁNÍ

PRV 2014-2020 PODPOŘENO I 200 MLADÝCH ZEMĚDĚLCŮ

II. PILÍŘ SZP 2023+ PODPOŘÍME AŽ I 700 MLADÝCH ZEMĚDĚLCŮ

Nový je požadavek, aby zemědělci vysévali luskoviny (hrách, čočka, cizrna...), mohou to být jejich hlavní krycí plodiny. Opatření má zvýšit úrodnost půdy. Výsev se také bude kontrolovat. Nutný bude i mezi víceletými plodinami a ve sklenících.

Neohlášené inspekce budou uskutečňovány jednou za dva roky.

Kontrolovat se bude **nakládání se zvířaty. Nově mohou mít při východu ze stáje zvířata krytý výběh (u drůbeže možné pod sítěmi), pak odchod na pastvu.** Na pastvě musí být pro zvířata místo ve stínu a napáječka. Vazné ustájení je zatím možné.

V živočišné produkci mohou být do ekochovu přijímána jen zvířata z ekologických hospodářství. Nákup neekologických zvířat na výjimku, pokud nejsou v nabídce, bude platit do roku 2030. Například mohou být kupována kuřátka z neekologických chovů jen do stáří tří dnů.

Skončila možnost intenzivního výkrmu v boxu. Oddělit by se měla zvířata s rohy

a odrohovaná. Telata v boxech jen do 1 týdne. Pro zaměstnance je povinné školení o nakládání se zvířaty. Zkrmována budou objemová krmiva ze 70 % z vlastní produkce – prasata a drůbež z 25 %.

Povinná bude i pastva pro drůbež, jsou-li vhodné podmínky. Ve vlastní lůžnici může být 100 kusů, ze zájmového chovu mohou prodat 500 vajec týdně. Vodní drůbež má své další předpisy.

Nové jsou předpisy pro chov jelenovitých, králíků a včel.

Hospodář musí mít jasno, co s produkcí na přilehlém pásu s konvenčním zemědělcem (zda prodá, zkrmí...). Neekologický soused má být upozorněn na ekologického zemědělce, aby se vyhnul nešetrnému jednání. **Sousedé dělí dvoumetrový pás – ten je nutno po pěti letech zorat. Hnojště** se po třech letech musí založit jinde.

Povinnosti stručně: Při zvýšeném úmrtnosti mláďat má mít ekohospodář vypracované opatření. * Ekologické přípravy na ochranu rostlin jsou v registru (443 přípravků), případné postřikovače a další stroje (z konvence) je **nutné čistit a vést o tom záznam, absolvovat školení na práci s jedy** (i když je to ekologický postřik). * **Hnojiva** – rovněž existuje registr se 780 přípravky. * Pozor na skladování krmiv – jen na pevné ploše. * Hlubokou podestýlku vyhrnovat za tři týdny. * Desinfikovat se mají budovy i stáje a praktikovat letnění – vykydání bez zvířat. * Vše skladované se eviduje. * Mít v pořádku účetnictví. Faktury doložené certifikáty. * Havarijní plán.

Kontrola vstupů do EZ bude přísnější (RV má nový vzor metodiky), hospodář má plánovat výši produkce na daný rok.

Snad to vše nové zájemce o ekologické zemědělství neodradí. Poradenství existuje, nebo poradí už zaběhnutý ekologický hospodář. Ekologických zemědělců působí přes čtyři tisíce a mezi nimi jsou i ti dlouholetí hospodáři – a mnozí právě členové PRO-BIO Svazu EZ.

(vha)
Odkaz na stažení podrobnějších informací:

https://eagri.cz/public/web/file/684019/Zmeny_v_ekologicke_legislativě_od_r._2022_verze_2_17_2_2022.pdf

Peter Wohlleben – NEŽ STROMŮM DOJDE DECH: Jak se stromy učí zvládat změnu klimatu a proč nás les zachrání, když mu to dovolíme

Kniha Než stromům dojde dech je vyznáním lásky stromům a současně výzvou, abychom ve vlastním zájmu konečně začali chránit přírodu a pečovat o její nekonečnou mnohotvárnost. Stromy se totiž bez lidí obejdou, ale lidé bez stromů ne.

I kdybychom kvůli klimatickým změnám přivedli planetu na pokraj zkázy, stromy by se za každých okolností dokázaly vrátit. Dokonce i po obdobích sucha, ničivých požárů, rozsáhlých polomech či poté, co jsou zničeny lidskou činností, znovu vyrostou. Stromy totiž tvoří natolik efektivní sociální komunity, že se změnami klimatu, alespoň tedy s těmi aktuálními, se dokážou většinou obstojně vyrovnat. A nejen to: stromy jsou pro nás i nejlepší možností, jak z atmosféry odstranit

skleníkové plyny, a to mnohem efektivněji, než kdy zmohla jakákoli technika. Stromy navíc silně ochlazují místní klima, a dokonce výrazně zvyšují množství dešťových srážek.

Ve strhující a zároveň kritické knize Než stromům dojde dech Peter Wohlleben přímo navazuje na svůj bestseller Tajný život stromů. Na jedné straně líčí nejnovější poznatky o životě stromů a o jejich schopnosti učit se a reagovat na klimatické změny. Zároveň neopomíná ani omezenost některých ekonomických a politických subjektů, které mnohdy stromy vysazují jen kvůli těžbě dřeva a přírodu tím vykořisťují. Jenže intenzivně obhospodařované smrčkové plantáže přehřátí planety určitě nezabrání.

„Při našem společném čtení o lese vám ukážu, jak můžete stromům při učení přihlížet, proč když buky či duby v létě shodí listy, nemusí si tím zákonitě zadělat na problémy, a podle čeho můžete poznat stromy, které vsadily na špatnou strategii,“ říká autor knihy Peter Wohlleben.

O autorovi: **Peter Wohlleben** (* 1964) se již od dětství chtěl stát ochráncem přírody. Studoval lesnictví a přes dvacet let pracoval jako úředník zemské lesní správy. Vede Lesní akademii v německém regionu Eifel a usiluje o návrat pralesů do různých oblastí světa.

Publikace ke stažení na webu PRO-BIO

Ročenka 2020 – Ekologické zemědělství v ČR

Ročenka je tradiční publikací, která přináší ucelený zdroj dat o vývoji i aktuálním stavu ekologického zemědělství a produkce biopotravin v České republice.

Ekologické zemědělství – zodpovědná volba

Ekologické zemědělství je součástí řešení, jak znovu oživit krajinu a chránit přírodní zdroje, které jsou pro život člověka stejně důležité jako jeho zdraví. Hospodaření založené na respektování přírodních zákonitostí, využívající generací ověřené principy i neaktuálnější poznatky vědy a výzkumu.

Seznam doporučených odrůd pro ekologické zemědělství 2022

Právě vychází Seznam doporučených odrůd (SDO) ječmene jarního, pšenice jarní a pšenice ozimé pro ekologické zemědělství (EZ), který prezentuje výsledky odrůdového zkoušení ve sklizňových letech 2018-2021.

Živé zemědělství, 1. číslo

Živé zemědělství, magazín ekologického a biodynamického zemědělství, vám přináší aktuální články, rozhovory a studie ze světa ekologie a biodynamiky. Cena: 145 Kč

Měsíčník BIO je mediálním
partnerem pro:

**PRO-BIO, Svaz ekologických
zemědělců, z. s.**
Nemocniční 53
787 01 Šumperk
tel.: 583 216 609
pro-bio@pro-bio.cz
www.pro-bio.cz

Kniha Rytmus roku s Hankou Zemanovou získala 2. místo v soutěži Český bestseller 2021 v kategorii Cena čtenářů.

Objednejte v redakci

**Bio – archiv čísel v pdf dle
ročníků 2004–2021,
zašleme pdf na e-mail**
Cena 300 Kč

**Petr Dostál a kol.:
PĚSTUJEME VLASTNÍ SEMÍNKA**
Uchování bohatství a rozmanitosti
užitkových rostlin, ekologické pěstování.
Brožovaná, stran 132,
barevné snímky.
Cena 145 Kč

**PROBIO,
obch. spol.,
s.r.o.**

Lipová 40
Staré Město pod Sněžníkem
583 301 951, f: 583 301 960
www.probio.cz

EKOTREND SLOVAKIA
Zvaz ekologického
poľnohospodárstva
Michala Hlaváčka 21,
054 01 Levoča
SLOVENSKÁ REPUBLIKA
+421 905 580 141, 534 511 862
www.ecotrend.sk

PŘEDPLATNÉ 2022 za 200 Kč

**pro ZPRAVODAJ biodiverzity a uchování starých odrůd v pdf (5. ročník)
a Bio (26. ročník) k tomu zdarma**

Zaplatit můžete na účet: 2319256023 / 0800 (fakturu vystavíme na požádání)
Podpoříte tak vycházení ZPRAVODAJE i záslužnou činnost k uchování odrůd.

Starší čísla Bio i se Zpravodajem zájemcům zašleme (vhpres1@seznam.cz)
– způsob zaslání a platba dohodou. Noví zájemci o předplatné kontaktujte redakci Bio.

REDAKCE BIO

PhDr. Miroslava Vohralíková,
šéfredaktorka a vydavatelka
Jungmannova 1403
500 02 Hradec Králové 2
IČ 63235099, neplátce DPH
tel.: 608 476 828,
vhpres1@seznam.cz
bio.noviny@tiscali.cz

Toto dvojčíslo vyšlo elektronicky
4. dubna 2022, ročník 26, č. 2
ISSN 2533-6673, v Hradci Králové

Tištěné BIO vycházelo 1997–2016
ISSN 1805-3548-53. Od r. 2017
vychází elektronicky jako
dvouměsíčník. Podporujeme
Zpravodaj biodiverzity a uchování
starých odrůd.

Rozšiřováno prostřednictvím před-
platného, zasíláno elektronicky.

Redakční rada

Ing. Jiří Urban, Ing. Petr Dostál,
Pavla Momčilová

Jazyková úprava: redakce

Sazba a DTP
vh press Hradec Králové
Neoznačené snímky jsou
majetkem redakce.

INZERCE

Inzerát řádkový soukromý (180 úhozů)
za 100 Kč, firemní 300 Kč. Plošná
firemní inzertce od 20 Kč za cm²,
podle rozsahu a počtu opakování.

www.bio-mesicnik.cz

PRAKTICKÝ KURZ EKOLOGICKÉHO ZEMĚDĚLSTVÍ NA BIOFARMĚ SASOV

Teorie i praxe – rostlinná i živočišná výroba – demonstrační akce skupinové (DAS) **pokračují až do září:**

Duben 2022 – expert: Doc. Ing. Josef Hakl, Ph.D. / Česká zemědělská univerzita v Praze. – DAS + Exkurze farmy a prohlídky demo ploch, účast expertů – **Osev 2022, orná půda - 7.4. 2022 12-16 h.**

Květen 2022 – expert: Doc. Ing. Josef Hakl, Ph.D. / Česká zemědělská univerzita v Praze, DAS + Exkurze farmy a prohlídky demo ploch, účast expertů – **Zapojení porostu, půda**

Červen 2022 – expert: Ing. Anne Dostálová / Výzkumný ústav živočišné výroby, v.v.i. DAS + Exkurze farmy a prohlídky demo ploch, účast expertů – **Sklizeň, zpracování píce**

Akce se konají v rámci projektu 9.F.m., podpořeného MZe ČR.

<https://biofarma.cz/cz/vyzkum-clanky-publikace>

ŠKOLENÍ PRO EZ

6. 4. od 9.30 – Jednotná žádost a plnění požadavků přímých plateb, Penzion Pod Hájkem, Horní Branná 117, Ing. Zdeňka Tvrzníková

12. 4. od 9–17 h. – seminář **Aktuality v EZ, České Libchavy**, rest. Habřinka, přihlášky Zdeňka Kočtářová 734 124 646 do 6. 4.

PERMAKULTURA

8.–10. 4. Kurzy přírodního vaření v ženském kruhu – jaro I. Naučíte se připravovat chutná rostlinná jídla z převážně místních sezónních surovin. ViaNatura Skryje, Skryje č. p. 7, 270 42

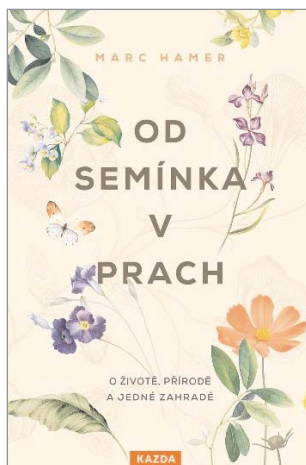
8. 4. Časné jarní byliny a jejich zpracování s Alenou Gajduškovou, Centrum Jamky, Leletice 41, 262 42 Hvoždany

9. 4. 14-17 h. – **Jaro na přírodní zahrádce** s Evou Hauserovou, U sedmi koček, Praha 6, Na čihadle 55. Minikurz pro začátečníky

29. 4. Kytky k jídlu aneb jedlé rostliny z přírody a jejich využití v přírodovědných předmětech – Magic Hill školní farma v Otčích

6.–8. 5. Workshop stavění ferobetonové nádrže na dešťovku, Skryje
<https://www.permakulturacs.cz/kalendar/>

Tipy pro čtenáře

NOVINKA – Kouzelná přírodní tonika pro pleť bez chybičky

100% Bio květinové vody (neboli hydroláty) jsou osvědčeným receptem pro úžasně hydratovanou, svěží a čistou pleť, dokonale připravenou na další péči. Vznikají nejšetrnější parní destilací lístků a květů bylin s výjimečnými regeneračními a aromaterapeutickými účinky. Vyzkoušejte jedinečná 100% přírodní tonika – zklidňující heřmánek, hojivý vilín nebo magickou neroli. Jsou plné bioaktivních látek, přírodních vosků a jemných esenciálních olejů. Extra jemný rozprašovač vytváří příjemnou osvěžující mlhu pro snadnou aplikaci.

100% Bio Heřmánková voda Zklidňující přírodní tonikum

Heřmánek lékařský, tradiční a hojně používaná bylina s vysokým obsahem chamazulenu, bisabololu, flavonoidů a dalších účinných látek slouží lidem již po celé generace pro výrobu léčivých masť a uklidňujících čajů.

100% Bio Heřmánková voda, známá antimikrobiálními účinky, důkladně čistí pleť a přispívá k jejímu zmatnění. Tonizuje, účinně redukuje maz a předchází ucpaní pórů. Zklidňuje pokožku se sklonem k zarudnutí a ekzému. Šetrně pečuje o citlivou dětskou pokožku i v místech s opruzeninami. Sladce bylinná vůně stejně jako šálek heřmánkového čaje dopřeje pocit báječné relaxace.

100% Bio vilínová voda Čistící přírodní tonikum

Vilín virginský – Hamamelis je exotický keř s výjimečnými antioxidačními vlastnostmi. Jeho jedinečné účinky si zamilovali pro léčebné účely indiáni. Je výjimečný vysokým obsahem tříslovin a flavonoidů, což jsou ony zázračné látky, které z něj dělají ideální produkt pro regeneraci pokožky.

100% Bio Vilínová voda příjemně osvěžuje a dodává vláhu každé pleti, navíc reguluje činnost mazových žláz. Díky svým protizánětlivým a stahujícím účinkům je jako stvořená pro mastnou, smíšenou a problematickou pleť. Skvěle pečuje také o vlasy, které zanechává lesklé a zářivé. Má příjemnou vůni, která přináší klid a vnitřní stabilitu.

100% Bio Neroli voda z pomerančových květů Vitalizující přírodní tonikum

Vůně z květů hořkého pomerančovníku, je natolik výjimečná, že si ji zamilovala princezna Anne Marie z Neroli, po které je pojmenována. Neroli má úžasné množství aktivních látek, které jsou zdrojem cenné energie pro pokožku i mysl.

100% Bio Neroli voda osvěžuje a navrácí vitalitu unavené pleti. Báječně čistí, regeneruje rozjasňuje, pomáhá i při sklonu k červeným žilkám. Šetrně pečuje o pokožku po holení a slunění, usnadní rozčesávání vlasů. Napomáhá celkové relaxaci, je skvělým pomocníkem na cestách. Vůně neroli podporuje sebevědomí v období těhotenství, je oblíbená i u dětí.

Proč používat 100% Bio květinové vody

- skvěle hydratují
- navozují pleti přirozené pH
- jemně dočišťují a tonizují
- předávají pleti aktivní rostlinné látky
- připravují pleť na následující péči
- zklidňují pokožku
- usnadňují rozčesávání vlasů
- jsou ideální i pro pokožku miminka